

SZÍNHÁZ

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2010. JÚNIUS

Borbély Szilárd Akár Akárki

Amoralitás

Mint ahogy a politika a bolygónk fogyatékoságai elleni akció, hiszen azért politizálnak folyton, mert semmi sem elég jó ezen a földön, hasonlóképpen az irodalom az emberek fogyatékoságai elleni akció. Az irodalomárok a semminek az elködösítői, egyedül az irodalom népesíti be a földet. Csak az unatkozó állatnak van szüksége ámításra. Nem az a letragikusabb, hogy mindenki olyan egyforma?

Bertolt Brecht: *Az irodalomról*¹

SZEREPEK

Akár Akárki
Holttest mint Akárkimaszk
Főbeszélő mint Védő
Ellenlábás mint Vádló
Rezonőr mint Tanú

Néhány szerzői megjegyzés

A szöveg jelen formájában még nem a végleges; a szerző a változtatás jogát fenntartja.

A játék a moralitások színpadi hagyományát követi, ezért sok minden megengedhető az előadás során, ami a klasszikus színházi előadások keretei között nem szokásos. A játék három vagy négy szereplőt igényel. A Prológusban színre lépő játékos a darab során vándorló Akárkimaszkot viselheti. Amennyiben három színész játszik, a minden jelenetben színben lévő Holttest szerepét a jelenetváltó sötétben egy bábu helyettesítheti, aki az Akárki-maszkot viseli. Ha négy szereplő játssza a darabot, akkor a Holttest szerepét az egyik színész „alakíthatja”. Az egyes jelenetekben három cselekvő vesz részt: egy Főbeszélő, egy Ellenlábás, illetve egy Rezonőr. A szereplők jelmezének színe felváltva hol vörös, hol fekete. Félbevágott terekben mozognak, amely a színtér, de a teljes teret bejártassák; azt is, ahol a nézők ülnek.

0. PROLÓGUS

Akárki jön, kezében koponya, arcán a Halált jelölő maszk, az Akárki-maszk. A szereplők közül mindig más használja ezt a maszkot, hogy a jelenetek végén a következőről néhány elidegenítő kijelentést tegyen a közönségnek

AKÁRKI Lenni vagy nem lenni? – Micsoda kérdés!
És milyen közhelyes a feltételezés,
hogy csak olyan valaki kérdezheti ezt meg,
akit a létezés szakmába belevetnek. –
Beszéljünk inkább arról, mit jelent
a halál mint piaci termék. És kereslet,
ha van rá, miként lesz támasztható
a versenyben, ahol a pusztá szó
segít nekünk, hogy a marketing

eszközeivel meggyőzzük megint
a halandókat arról, hogy az élet
helyett sokkal jobb a tartós bérlet,
amelyet a Halál-Csoport kínál
nekik jutányosan... Az ember kivár,
amíg lehet. De egyszerre vége már
a show-nak, és a csőd beáll,
amikor a gazdaságnak vége,
összeomlik a New York-i tőzsde.
Akkor jön összeszedni Akárki
a szétdobált papírokat. És kaszálni...

A koponya kérdezi kezemben,
hogy Hamletet fordítani helyesebben
nem így kén: *Vanni* vagy nem *vanni*?
De ki szeretne *vanni* egy kicsit?
És mi jó jöhet a *vanás* után, kérdezem.
Aki nincs, az nem kérdez, csak aki van.
Hogy látják Önök ezt, akik még élnek?
Akárki kérdezhet, ha ráviszi a lélek.
Tessék csak, tessék, kérdezzenek!
Senki sem mer? Hát mindig nekem kell?
Egyedül kell végigbeszélnem az estet?
Unalmas lesz nagyon, ha nem segítnek.

De mit gondolnak, ki vagyok én?
Egy színész, ugye? Nagy tévedés.
Eljátszom csak azt, hogy én vagyok
a Hamletet játszó színész, az épp soros,
kezében koponyával. Látják, itt van. (*A koponyára mutat*)
Ez kellék csak, hogy önöket becsapjam.
Azt mutatom, hogy Hamlet-színész vagyok,

¹ Bertolt Brecht: *Irodalomról és művészetéről*. Fordította Sós Endre. Budapest, 1970, 73.

ki szereti a pátoszt, a borút és a tapsot.
Vagy inkább azt hiszik, hogy furcsa ember,
üzletkötő lehet, vagy termékmenedzser?
Bemutakozom tehát, nevem Akárki,
Jedermannról magyarosított az egyik tánti.
Keresztnevem *Akár*; eléggé ritka, nemde?
De szólíthatnak *Akinak* vagy az *Ali* is, rendbe?
Magamról mit mondják? A halál rokona vagyok,
ugye tudják... Látom, művelt közönség.
Már a nagybácsikám is híres Halálok voltak,
nem holmi oldalág, bár már azóta holtak.
Kihaltak sorra, ahogy az arisztokraták szoktak...

Régen nagyobb volt a tekintélyünk,
és a befolyásunkkal mindig éltünk.
Több őszám volt híres címszereplő
a színházban, kezünkben volt a gyeplő.
Mert az élet színház, s benne játszanak
a férfiak és nők. S míg alszanak,
s az álom bennük csendben dolgozik,
a testük közben hullává változik.
Vagy hirtelen történik meg a váltás,
nekem mindegy, a lényeg
mindegy, a lényeg a végeredmény.

Nyolc példázatot látnak itt ma este,
a színpadon ma testet ölt nyolc beste
bűn, vagyis inkább csak a pusztá tévedés,
és a tragédia helyén lesz kényszerült nevetés.
Mert az élet immár elbeszélhetetlen
sorsként, inkább csak mint ismeretlen
kimenetelű és értelmű eseménysor,
és talán összefüggéstelen is néha néhol.

A régi bűnöket tehát hiába lesed,
az új bűnökre mutat e nyolc eset.
A boldogtalan élet nem emberi,
hiába kutatunk benne mi
bármilyen összefüggésre és értelemre,
az Isten néven ismert Végtelenre
itt nem lelünk, mert a büntetés
csak akkor lehet igaz küldetés,
ha a moralitás nyughatatlan szomja
Isten fikcióját indokolja.

A külvárosban megszűnt a társadalmi béke,
mert a munkásosztálynak már örökre vége,
a Tőke új arcát fogjuk látni ma este,
a Pénz vad posztmodern rabszolgasága
az államokat benyelte egy falásra,
a politika már díszlet csupán.
Kövessetek, gyertek a Halál után.

Elsőként látunk egy nőt a külvárosban,
ahol a férfaktól félelme gyanútlan,
mert a hideg szerelem az élet része,
a boldogság nélküli szexelésre
mindig kész test enyészte
egy bűnre mutat, a rossz nevelésre:
nem illik golyót eresztetni egy másik testbe.

Halk zene a sötétben. Akárki énekel, egy John Dowland-dalt, például a Can she excuse my wrongs? címűt. Aztán lefekszik a padra. Betakarja magát egy hatalmas napilappal

1. FELTÉTELES MEGÁLLÓ

Ideges Nő, Gyanús Férfi, Holttest

Kevés fény. Buszváró. Távolról autózaj. Hangok a sötétben. Valaki jön. Sietősen az Ideges Nő. Egy padon a Holttest. Kabátban, befordulva. A nő után nem sokkal távolról egy másik, nyugodt, ráérős cipőkopogás hallatszik. Gyanús Férfi

IDEGES NŐ *(diktafonba beszél)*
Jó estét! Jó estét... *(Bizonytalan. Figyel az érkező cipő hangjára)*
Vagyis inkább már jó reggelt kellene mondanom.
Sosem tudom, mert rosszul alhatom.
Az év nagy részében sötétben indulok el,
és sötét van, amikor hazaérek.
Az a legrosszabb az alkalmazotti létben,
hogy az ember kiszolgáltatott egész évben.
Nincs ünnep, nincs magánélet, rohan a gyerekért,
már akinek van... Nézem, az egy második rabszolgaság.
Jól van ez így. Tartom a szám. Kelek korán.
Mondom mindig, amit várnak... Te meg, komám?
„Ha nem akarsz, nem kell beszélgetni...” –
Mondtam a pasimnak is, akit tegnap szedtem fel,
vagy ő szedett fel engem, és kihozott ide,
már nem emlékszem a részletekre...
Mondom neki, hogy nem kell utána beszélgetni,
nézzünk inkább tévét. Én jól kitöltöm az időm,
hetente háromszor megyek fitneszbe,
kétszer szoliba, másnaponként fodrász, festés,
manikűr, körömépítés, plusz tíz-tizenkét óra munka,
heti hat napra... Már nem is férne bele több,
se gyerek, se pasi, aki otthon ül, és várja
a meleg vacsit, ordít a hideg sörért...
Böfög, horkol, és szellent egy görényt... brrr...

AZ ALKALMAZOTT-DAL

Mert mindenki alkalmazott,
Olyan világban élünk,
A szolgáltatószektorban
Csak szerepet cserélünk:

A patikában a Fodrász
Vásárolja a gyógyszert,
A Széplány este a stexért
Postásra húz fel óvszert,

A Fodrász haját bondorít
A Széplánynak jó pénzért,
A Postás számlát kézbesít,
És nincsen benne részvét,

S a Patikus, ha csődbe jut,
Még elmehet Postásnak,
S a Széplány, hogyha megcsúnyul,
Beáll majd tán Fodrásznak,

És jönnek majd a friss husik
Óvszerért patikába,
És lesznek újabb Postások,
Akieknek mindig áll a'...

Mert mindenki alkalmazott,
Olyan világban élünk:
A szolgáltatószektorban
Csak szerepet cserélünk.

Miért nincs itt tábla. *(Idegesen keresi az oszlopon. Belerúg a leszakított táblába)*
Persze, hogy letépték. A francba... *(Közelebb megy. A távolba kémlel. Hallgatózik)*
Bocsánat... jó estét... kérem... *(Nincs válasz. Figyel a közeledő hangra. Fél)*
Ébredjen fel! Kérem, ébredjen fel!

Semmi. A hang közelít. A nő fél. Táskájaából pisztolyt vesz ki, ideges, de határozott mozdulattal fölhúzza és kibiztosítja. Kabátzsebébe csúsztatja. Az átel-lenben lévő helyen kihátrál a fényből

GYANÚS FÉRFI Jó reggelt! *(A fekvőhöz)*

Jó reggelt! No, te jól beszívtál. *(Dúdol, körülkémlel)*
 Mindig itt kötnek ki. Egyeseknek
 be jó. Míg mások csak güriznek,
 hogy legyen pénzük jegyre. *(Kutat a zsebében)*
 IDEGES NŐ Jó estét! *(Előrébb jön. Köhécsel. Megzavarja)*
 GYANÚS FÉRFI Jó reggelt! Ez itt alszik, nézze már.
 Mások ilyenkor kelnek,
 cigi után keserű kávét nyelnek.
 Cipőbe bújnak, évszak szerint
 kabátba, s ez ismétlődik megint,
 mert este vackaikra visszatérnek,
 s az évek bennük lassan összeérnek...
 IDEGES NŐ Az ott nem a busz?
 GYANÚS FÉRFI Nem, az arunnan jön.
 IDEGES NŐ Megengedi, hogy felvegyem? *(Diktafont kapcsol be)*
 GYANÚS FÉRFI Ha akarja. De nem szívesen.
 IDEGES NŐ Gyűjtöm a hangokat, tudja.
 GYANÚS FÉRFI Pedig az ember mán magát is unja.
 IDEGES NŐ De annyi emberrel találkozunk,
 kívül egyszer összefutottunk,
 és talán soha többé.
 GYANÚS FÉRFI Maga tán riporter?
 IDEGES NŐ Ó nem. De mondja csak, mikor kel?
 GYANÚS FÉRFI Gyanakszom mégis, ha felvesz,
 tudják, jobb lesz most vigyázni. *(Közönséghez)*
 Hát amikor kellesz... Mert tegnap szólt akárki,
 hogy menjek ma korábban. Hó végi hajrá,
 tuggya. A konténer nem várhat.
 A expedíció drága, a logisztikus mongya
 mindig. A túlóra meg jól jön...
 IDEGES NŐ Mennyit keres?
 GYANÚS FÉRFI Na hajja, röktön
 tudtam én, hogy rám kütték magát.
 Vigyázzon, a sok kérdés még megárt.
 IDEGES NŐ Én csak hangokat gyűjtök...
 GYANÚS FÉRFI Én meg csak ritkán fürdök,
 és szagom is van már tán.
 Vagy szellentek a vártán,
 mint Madrid alatt, tuggya...
 IDEGES NŐ A munkásosztály útja
 többé nem a forradalom láza,
 mert felszívtá a pláza-
 kultúra meg a szolgáltatászektor...
 GYANÚS FÉRFI Tán újságíró? Inkább ennek magyarázza
(A Holttestre mutat),
 hogy mit jelent a negyven fok a traktor
 fülkéjében, a szalag mellett három
 műszak, a darabbér a gyáron...
 IDEGES NŐ Én megértem magát, empátiával...
 GYANÚS FÉRFI Mit tuggya, mi az, hogy csak pijával
 lehet elviselni a létet, na meg a havi béred.
 IDEGES NŐ Erről beszélne még, hogy mit jelent...
 GYANÚS FÉRFI Nincs gusztusom most hermeneutikára.
 IDEGES NŐ Többet tud, mint gondolhattam volna.
 GYANÚS FÉRFI Túlképzett voltam diplomával, tuggya,
 nem kapnék munkát, hogyha kiderülne.
 Az értelmiségi mindig vesztes ürge.
 IDEGES NŐ Viccel, ugye?
 GYANÚS FÉRFI Korántse.
 IDEGES NŐ Van diplomája?
 GYANÚS FÉRFI Több is. Beszélhetünk másként, ha kívánja.
 A művelt társalgás a gyengém.
 IDEGES NŐ Hát, hát... *(Meglepve)* A szimuláció megvéd?
 GYANÚS FÉRFI A szubjektumváltás antropológiai vágya
 lenyűgöz engem a posztmodern etológiába...
 IDEGES NŐ Hogy érti ezt?
 GYANÚS FÉRFI Nem lényeges. Úgysem tanítják
 azok a gagyi médiaiskolák...
 IDEGES NŐ Plázalibának néz?
 GYANÚS FÉRFI Médiapatkánynak inkább.
 IDEGES NŐ A véleményét tartsa meg maga.
(Zsebre vágja a diktafont)

Feszengve várakoznak. Némán. A kíváncsiság miatt a nő nem bírja soká...

GYANÚS FÉRFI Mintha most már jönne...
 IDEGES NŐ Még nem lehet, tíz percünk van még legalább...
 A hajnal mindenütt reményt ad.

GYANÚS FÉRFI Itt ne reménykedjen.
 IDEGES NŐ Ez az út vezet a központba?
 GYANÚS FÉRFI Nem, az egy zsákutca.
 IDEGES NŐ Na és az arra?
 GYANÚS FÉRFI Az a szeméttelp felé; ha akarja...
 IDEGES NŐ Munkába megy?
 GYANÚS FÉRFI Mindennap. Hat éve már.
 Az óra szól. Kivéve a vasár-
 és ünnepnapokat, midőn
 csak rágódom a végtelen időn.
 IDEGES NŐ Akkor jönni fog busz?
 GYANÚS FÉRFI Az első, 4,48-kor.
 IDEGES NŐ Az jó. Nincs erre taxi?
 GYANÚS FÉRFI Félnék. Hiába hívja.
 IDEGES NŐ Itt lakik?
 GYANÚS FÉRFI Szeretek itt.
 IDEGES NŐ Miért?
 GYANÚS FÉRFI Tiszták a viszonyok.
 IDEGES NŐ Ezt hogy érti?
 GYANÚS FÉRFI Senki nem játssza az esztét,
 ha érti, mire gondolok.
 IDEGES NŐ Élvezi a város peremét?
 GYANÚS FÉRFI *Papok, katonák, polgárok*
 – és tegyük hozzá: proletárok – után
 itt állunk mi most bután...
 IDEGES NŐ A kommunista fling költői bája
 elmúlt. A tömegkultúra gyáva.
 GYANÚS FÉRFI A költő bevonult a reklámparba.
 IDEGES NŐ Maga cinikus. Nincs kreativitása.
 GYANÚS FÉRFI Elbújt ide, bevonult a perifériára...
 IDEGES NŐ Ja. Régen laktanya volt, tüzérségi.
 Aztán itt maradt üresen. Nyári
 menekültek jöttek, mindenféle színűek,
 tudja. Aztán nyomtalan felszívódtak.
 Ki a fehérjefeldolgozóba, ki tovább, Nyugatra.
 Tudja. Aztán lepattant népek jöttek.
 Megszervezték magukat. Drágább lett
 az ingatlan, de olcsóbb a bérlet...
 IDEGES NŐ Munka?
 GYANÚS FÉRFI Nem akarnak...
 IDEGES NŐ Miért?
 GYANÚS FÉRFI Miért dolgozzanak? – ők is aztat kérdik,
 hisz az adókkal a gazdagokat védik,
 a rendőrség a közrend szent nevében
 a bankszektorra vigyáz négy keréken.
 IDEGES NŐ Miből élnek akkor?
 GYANÚS FÉRFI Néha nyitnak diszkót itten-ottan.
 Kemény helyek. Aztán valaki koppan.
 A botrány miatt bezárják. Drog, hasonló.
 Fut a szekér, amíg a haszon jó.
 Valaki túllövi magát, nem tiszta az anyag,
 errefelé az ellenőrzés hanyag...
 IDEGES NŐ Mostanában is volt?
 GYANÚS FÉRFI Mindig van. Nem tartozik rám.
 IDEGES NŐ Érdekelne...
 GYANÚS FÉRFI Miért? *(A fekvő alak felé néz)* Magával van?
 IDEGES NŐ Lehet, hogy megér nekem valamennyit...
 GYANÚS FÉRFI Ja, ez? Nem. Itt feküdt, mikor ideértem...
 IDEGES NŐ Ezt is felveszi?
(Érezhetően másra tereli a beszélgetést)
 IDEGES NŐ Mintha most már jönne...
 GYANÚS FÉRFI Még nem lehet, tíz percünk van még legalább...
 IDEGES NŐ Az még sok.
 GYANÚS FÉRFI Maga nyomozó?
 IDEGES NŐ Nem.
 GYANÚS FÉRFI Nézze, én itt lakok.
 Nincs pénzem máshol lakni.
 Amint tehetem, elhúzó a véres gecibe.
 IDEGES NŐ Mondtam, lehet, hogy megérne...
 GYANÚS FÉRFI Annyit nem tud adni. Én már nem kockáztatok.
 IDEGES NŐ Értve vagyok?
 GYANÚS FÉRFI Lehet, hogy segíthetne egy gyereken...
 IDEGES NŐ Rajtam se segít senki.
 IDEGES NŐ Adjon egy esélyt Istennek...
 GYANÚS FÉRFI Maga jehovista? Vagy ilyesmi?
 IDEGES NŐ A vallás sok időt vesz el,
 az főállás, vagy mit tom'...
 De ha soha nem segít másokon,

GYANÚS FÉRFI magán sem segítenek!
Nézzé, a politikusok is néha erre járnak, bólogatnak, és szomorú arcot vágnak. Azt mondják, „tűrhetetlen!”, „Nem méltó az emberhez”, meg „jog”, „szabadság”... Vétó kerül az eseményről készült kommunikációba. Leírják, hogy biztonság és jólét... aztán kéz a kézbe, s előgördül a méregdrága luxuskocsi vijjogóval, és szélsébesen irány a city, ahol a bankok állnak, térfigyelő rendszer, a civil ruhások sétálnak fegyverrel...

IDEGES NŐ Az erkölcs az egyetlen támaszunk, mert nélküle ismét a fára mászhatunk.

GYANÚS FÉRFI Az evolúciót csupáncsak tanítják, hol látott maga élő hugenottát?

IDEGES NŐ Kell lenni mégis valami Igaznak, ami a pénztől többet ad a Nagynak, ki nem tekint elmúló földi Jóra, gyalog megy át, és nem száll fel hajóra...

GYANÚS FÉRFI A víz fölött, mint Jézus, száraz lábbal?

IDEGES NŐ A hajóra, ahol a mindenkori elit, s a szegények pénzét bevedelik...

GYANÚS FÉRFI A moralitás nem gazdagnak való.

IDEGES NŐ Én hiszek abban, hogy a Szív a jó.

GYANÚS FÉRFI A lányregényekben. És a ponyva tanítja ezt. Olvassa a konyha népe – a szakácskönyv mellett...

IDEGES NŐ Vitánkból lapos érvekre tellett. Kérjünk meg Akárkit, legyen döntőbíró. *(Holttesthez fordulnak)*

GYANÚS FÉRFI Hé, komám, ha meg nem sért e szó, serkenj fel, s legyél döntőbíró!

IDEGES NŐ Úgy látom, ennek már hiába szólunk, nem vonja el morális terhünk rólunk, mert dönteni mindig erkölcsi kérdés, s a hallgatás az jobb, mint a beszélés.

GYANÚS FÉRFI Ó példát mutat, és példája tanít, követni kell, nyilván azért van itt.

IDEGES NŐ E következtetés valahol sántít...

GYANÚS FÉRFI E Holttest erotikusan hat rám itt, nem is értem. Magára?

IDEGES NŐ Gyengéje a nekrofilia?

GYANÚS FÉRFI Nem is tudom. Nem vettem észre eddig.

Újabb feszengető és néma várakozás

IDEGES NŐ Van felesége?

GYANÚS FÉRFI Nem fér bele...

IDEGES NŐ Nem akar?

GYANÚS FÉRFI Már úgy érti? Azt? Most itt?

IDEGES NŐ Na ne! Feleséget, gondoltam...

GYANÚS FÉRFI Ja, nem.

IDEGES NŐ Barátnót?

GYANÚS FÉRFI Azt sem. Hülyének néz?

IDEGES NŐ Mit akar maga?

GYANÚS FÉRFI Nyugdijas szeretnék lenni.

IDEGES NŐ Van társadalombiztosítása?

GYANÚS FÉRFI Nincs.

IDEGES NŐ Fizet nyugdíjjáruélékot?

GYANÚS FÉRFI Azt sem.

IDEGES NŐ De akkor nem lesz nyugdíja.

GYANÚS FÉRFI Ezért szeretnék...

IDEGES NŐ Na ne viccelődjön. Majd úgy jár, mint ez itt... *(A fekvő alak felé mutat)*

GYANÚS FÉRFI Az már tiszta ügy, de addig hogy jusson el az ember.

IDEGES NŐ Nem fél a haláltól?

GYANÚS FÉRFI Ettől például itt?

IDEGES NŐ Nem! Úgy általában...

GYANÚS FÉRFI Inkább az ellenőrtől.

IDEGES NŐ Miért? Szabálysértés.

GYANÚS FÉRFI Talán a központban. De nem erre.

IDEGES NŐ Itt más a törvény?

GYANÚS FÉRFI A múltkor is egynek nem volt jegye, se bérlete. Oszt kérték. Mondta a tag, hogy ez csak szabálysértés.

Erre aztán csak eltörték a karját. Az ellenőrök erre másként szokták. Hallottam, ahogy a recscent a hús tokjában selymesen a csontja... Ezt vajon nem ők dobták ide? Magának van jegye? Mi köze hozzá? Meglepné tán, ha ellenőr vagyok? Itt akkor sincs joga. A buszmegállóban várhatok jegy nélkül. Vagyis tehát szabálysértésre készül... A szándék még nem a tett maga... De annak potencialitása... A potenciát nem követi aktus. Ebben áll a kauzalitása... Hallja, már közelít is az busz. *(karszalagot vesz elő)* Jegyeket, bérleteket! Az előbb azt mondta, tíz perc... Viccelsz? Ide nem jár busz, már évek óta. Akkor mire várunk? Csak ismerkedni akartam, ritkán jár erre jó nő. Egyedül. Látja, van bérletem!

Mutatja, a férfi elkapja tőle. Zsebre vágja

GYANÚS FÉRFI Volt, nincs. Mint a mesében.

IDEGES NŐ De van. Ezt nem teheti.

GYANÚS FÉRFI Van tanúja? Bizonyítsa be.

IDEGES NŐ Segítség!

GYANÚS FÉRFI Erre az nem szokás. De mint említettem, ez a Holttest erotikusan hat rám, és a te félelmed egészen izgalomba hoz... Ne tegezzen! Na de ezt most mért csinálod? Ne közelítsen! Na ne finnyáskodj. Mennyi a tarifád? Szagról megismerem a magadfajtat... Én meg azt hittem, lehet társalogni. Előjáték gyanánt. De nem muszáj csókolózni... Ne jöjjön közelebb!

GYANÚS FÉRFI A kurva...

A fegyver dördül. A férfi elterül

IDEGES NŐ Na hallják, most jól benne vagyok a pácban. Gyorsan lelépek. Meg kell pucolni. Jaj, de nem, nem mehetek el. Nála van a bérletem. Ráadásul fényképes, a francba! Fényképes bérlet, most mondják, ahelyett hogy bliccelnék! És milyen rossz kép. Na? Nem előnyös, ugye? Ránézésre öt év. Legalább jobb kép lenne... *(Letérdel, meg akarja fordítani)* Na, fordulj már fel! *(Észbe kap)* Nem úgy értettem, bocsika. A másik zsebe, rajta fekszik. Na, végre! *(Bérletet kiveszi)*

Átfordítja a hátára. Most látszik jól, hogy áll a férfi pénisz; karikírozva, eltűzözva

Húú! Huuu! Hullamerevség... Ezt majd le kell vágni a patológián... A francba, ezt a gikszt! Ez is csak velem történhet meg, a faszba a begerjedt pasikkal...

Sötét

I. INTERLÚDIUM

Holttest

Holttest feláll, leporolja a ruháját. Megnézi a Gyanús Férfit, lábával kicsit megmozgatja, amíg énekel

A MACSÓ DALA

Gyanakszom, hogy az életben
nincs semmi más, csak véletlen.
Kit érdekelné a morál,
ha farka büszkén égnek áll?!
S ha kérded: „Ez mennyit kóstál?”
Csak azt mondja: „Hogy néki áll...”

Hogy néki áll a Nagyvilág,
mi gondja véle, mit csinál
a többi balga mesüge:
saját zsírjában megsül-e?
És nem rebben a pillája,
csak néki legyen villája!

A bankba pénzét az teszi,
ki a reklámot benyeli,
és adót is csak az fizet,
ki nem iszik mást, csak vizet.
Mert aki itten nem hülye,
az lop, s dutyiba nem ül be.

Csak aki gyökér, impotens,
s csak morálisan kompetens,
és nem áll fel a dákója,
csak az mutat a Drákónra!
Mert kit érdekel a morál:
a vásár mindig kettőn áll!

AKÁRKIMASZK Figyeljenek tovább, a most következő eset
a rossztápláltságra felhívja a figyelmet.
A pénz templomát jelentő bankban
is éhen halhatna akárki nyomban,
vagy másféle módon távozik a Földről,
csak figyeljenek. Hallgassuk közről,
míg sorban áll, mert az idejét adja el,
hogy némi pénzt keressen, hogy ha kell.
És mindig kell, mert elmúlt már a részvét,
és új bűn jelent meg: a szegénység.
A lélek ingyen nem tesz semmit többé,
a testből távozik, de nem él már örökké.

2. SORBAN ÁLLÁS

Bér-sorbanálló Férfi, Beteg Nő, Ferences Barát, Holttest

*Bankelótér ATM-készülékkel. Az egyik mögött félig takarásban Holttest, lába
kilóg. Üveg mögött díszkrét fény, steril berendezés. Kettőn állnak sorban*

BÉR-SORBANÁLLÓ Mások helyett vállalom bér-sorbanállást,
nem rossz munka. Nincs benne semmi gáz.
Tiszta ügy. Nincs ugyan lepapírozva,
de mindkét fél tudja, hogy mi a dolga.
Mi a kötelessége, és mi a joga.
Mert minden emberi kapcsolat valahol üzlet volna.
Nem? Vannak béranyák, akik szoros
időbeosztással kihordják. A kisszaros
meg mit lát: itt a mami meg a cuki papukája.
Nem kell kötődni érzelmileg. Csak mint egy
áruházba.

Miért? Nincs mindenkinek ideje szülni,
ezt manapság igazán nem lehet eltűrni...
A fájdalom esztétikája meddő,
miért erőlködjön, ha van bér-szülőnő?
Az én munkám korrekt. Általában korán kelek.
Vállalom piacozást, bértelefont, beállást,
helyfoglalást, mindent. Helyettesítek férjeket,
kiverem a pénzt. Sokoldalú a szolgáltatás.
„Velem mindig meg vannak elégedve.”
Ez az üzletpolitikám. Fontos a fizikai
erő. Járok konditerembe. A szexuális
életem rendbe. Van pszichológusom;
fogorvosra nagy súlyt fektetek. Tartok kutyát,
szociális érzékem frissen tartja. A kölyköket

szeretem. A macskaeledel egy kész vagyon.
Ha tüzelni kezd, viszem a fehérjefeldolgozóba.
Elbűvöl a visszatáplálás körforgása. A kedvenceket
ahogy bedarálják, és a húspépet meg színes
zacskókba...
A szeretet luxusát elaltatja. A szociális partnerség
a lényeg. Na meg a kötődés mint olyan, értik?
Az ember végül is egy furcsa szerzet,
irracionalitás mozgatja a testet.

AKÁRKIMASZK A BÉREMBER DALA

Hajdanán a bérmunkás,
bérbe adta a munkáját.
És úgy hívták, hogy proletár,
mert csak gyerekeket csinált.
És nem volt testamentuma,
mert nem maradt nagy fundusa.

Szegény volt, sovány, egyszázból,
ki soha semmit nem remél.
És a Cityben akkor járt,
ha „Munkát, kenyeret” kiált.
És nem vót végrendelete,
mert nem vót néki semmije.

A Tőkével addig harcolt,
amíg még néha munka volt.
De a tőkésék a gép,
s a munkát gépek elvették.
És nem kellett a munkája,
elküldték hát a csudába.

Az ember roppant furcsa lény,
kibérelhető a szegény.
Ha nincsen többé bérmunka,
kibérelük fogyasztásra.
Az emberbérlemény,
fogyasztógép szegény.

És kövér lett a proletár,
hisz a tőkének kell a hárj.
Mert testét vették most bérbe,
invesztáltak a végbélbe.
A fogyasztásra bérelték,
és gépekkel meg etették.

A Béreemberbe költözött
az árfolyam, és felszökött;
és reklámokkal megtömték,
hogy fogyasszon, mert ő lett gép!
A Béreemberből így lett gép,
hogy szolgálhassa a Tőkét.
(Hogy a tőkésék profitja
növekedjen napról napra.)

BETEGES NŐ Pénzt akar kivenni?
BÉR-SORBANÁLLÓ Nem. Csak be akarok állni a sorba.
BETEGES NŐ Hol a sor?
BÉR-SORBANÁLLÓ Ott kezdődik.
BETEGES NŐ De ott én állok.
BÉR-SORBANÁLLÓ Nem, én.
BETEGES NŐ Én voltam előbb itt.
BÉR-SORBANÁLLÓ Ne tolakodjon!
BETEGES NŐ Miért, maga érkezett hamarabb?
BÉR-SORBANÁLLÓ Naná, majd maga.
BETEGES NŐ Én éjfél után álltam ide.
BÉR-SORBANÁLLÓ Én már hamarabb foglaltam a helyem.
BETEGES NŐ De nem volt itt.
BÉR-SORBANÁLLÓ Úgy látom, van itt más is. (Az ATM felé mutat)
BETEGES NŐ Már néztem, biztos hajléktalan.
BÉR-SORBANÁLLÓ Nekem mindegy. De nehogy majd azzal jöjjön,
hogy ő már itt volt. Én vagyok az első.
BETEGES NŐ Ugyan miért?

BÉR-SORBANÁLLÓ	Mert én profi vagyok.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Akkor miért áll itt?
BETEGES NŐ	Maga? Profi?	BETEGES NŐ	Csak lejttem az utcára,
BÉR-SORBANÁLLÓ	Én ebből élek.		mert nem tudok aludni,
BETEGES NŐ	Miből?		egyedül voltam a szobába.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Sorban állásból.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Pasit akar felszedni, mi?
BETEGES NŐ	Tényleg?	BETEGES NŐ	A banknak lesz akciója,
BÉR-SORBANÁLLÓ	Bele lehet jönni.		az első tíz ügyfél ajándékot kap.
BETEGES NŐ	Oszt jól hoz?	BÉR-SORBANÁLLÓ	Mit? Ajándékot? Hehe! Tán vibrátort?
BÉR-SORBANÁLLÓ	Nem panaszkodom.	BETEGES NŐ	Egyhetes nyaralás a Kanári-szigetekre,
	A munkanélkülivel együtt tisztességes.		Hotel fullextra, kényeztetés,
	És legalább nem kell utalni az asszonynak.		napi háromszori étkezés...
BETEGES NŐ	Elvált?	BÉR-SORBANÁLLÓ	Ezektől a szarrágóktól itt halhatna éhen,
BÉR-SORBANÁLLÓ	Mint a húzat.		ha itt fetrengne, mint az ott,
BETEGES NŐ	Oszt' mér?		akkor se kapna! Száraz kiflit se.
BÉR-SORBANÁLLÓ	A sok éjszakázás,		<i>(Odamegy, lábánál foga kihúzza Holttestet)</i>
	az asszony nem bírta.		Így járna, ni.
BETEGES NŐ	Hát igen, három műszak.		Halott?
BÉR-SORBANÁLLÓ	Nem. A bér-sorbanállás. Kemény munka.	BETEGES NŐ	<i>(megrugdossa a talpát)</i> Eléggé.
	Folyvást teljesíteni kell. Stresszes.	BETEGES NŐ	Nem is vettem észre, hogy...
	De én szeretem.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Már állott hulla.
	Az álldogálást?	BETEGES NŐ	Hogy érti?
BETEGES NŐ	Nem! A várakozást. Az idegek harca.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Nem friss.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Meg fizikailag is. Kell az állóképesség.	BETEGES NŐ	Mi?
	Kitartás. Fegyelem. Csapatszellem...	BÉR-SORBANÁLLÓ	Nem zsenge, nem friss husi.
	Az kell...	BETEGES NŐ	Miről beszél?
BETEGES NŐ	Alaki kiképzés nélkül nem menne.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Van gyereke?
BÉR-SORBANÁLLÓ	<i>(Magamnak vezényelek, magam hajtom végre:)</i>	BETEGES NŐ	Volt. Eltűnt.
	Vigyázz! Pihenj!	BÉR-SORBANÁLLÓ	Ellopták. A gyerekdonor nagyon kelendő.
	Vigyázz! Pihenj!	BETEGES NŐ	Hagyjon békén.
	Oszolj! <i>(Oszlik)</i>	BÉR-SORBANÁLLÓ	Rosszul van?
	Volt katona?	BETEGES NŐ	Nem.
BETEGES NŐ	Csak félkatonai. Bérszolgálat.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Pedig fehér a szája. Havibaj?
BÉR-SORBANÁLLÓ	Húzos volt. De tök buli.	BETEGES NŐ	Persze, meg egyszerre gyereket várok!
	Jugóba?	BÉR-SORBANÁLLÓ	Ebbe a világba. Nem divat.
BETEGES NŐ	Aha. <i>(Pisztolyt húz elő)</i> Ez mindig nálam van.		De jól el lehet adni...
BÉR-SORBANÁLLÓ	De maga nem látta!	BETEGES NŐ	Mit?
	Itt mindenkinek csak jogai vannak.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Már mondtam: a gyereket.
	A háborúba, ott nem szaroztunk...	BETEGES NŐ	Ezt csak így mondja?
	<i>(bizonytalanul.)</i> Itt is az kéne.		Van gyereke?
BETEGES NŐ	Az! Oszt rend lenne.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Volt.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Egy golyó a koponyába.	BETEGES NŐ	Eladta?
	Penge a csigolyarésbe. Sebészi,	BÉR-SORBANÁLLÓ	Meghalt.
	tiszta munka, én mondom, spéci.	BETEGES NŐ	Részvétem.
BETEGES NŐ	Ismerni kell az anatómiát...	BÉR-SORBANÁLLÓ	Beteg volt a veséje. Hatévesen.
	<i>(Kezd rosszul lenni, leplezi)</i>		Nem tudtunk újat venni.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Jártam orvosira, hullákon gyakoroltam,		A szerkeszkedelemben van az üzlet.
	kiképeztek közelharcra. <i>(Fenyegető)</i>	BETEGES NŐ	Borzasztó.
BETEGES NŐ	Aha. <i>(Más témára terel)</i> Mikor nyitnak?	BÉR-SORBANÁLLÓ	Ja. <i>(Szívja az orrát. Témát vált)</i> Azt mondják,
BÉR-SORBANÁLLÓ	Hétkor szoktak.		ki kell venni.
BETEGES NŐ	Még négy óránk van.	BETEGES NŐ	Mit? A veséjét?
BÉR-SORBANÁLLÓ	Ötkor jönnek a kispályások.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Hát a pénz, a betétet. Tudja.
BETEGES NŐ	Én is akkor akartam...		Maga nem azért van itt?
	Csak nem tudtam aludni.	BETEGES NŐ	Mert csődbe fog menni?
BÉR-SORBANÁLLÓ	Rosszul van? Beteges a színe.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Nem tudta?
	Nem magának való ez.	BETEGES NŐ	Nem mondták.
BETEGES NŐ	Maga viszont jól néz ki.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Pedig igen. Délben fogják bemondani a hírekben.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Orvosi alkalmassági. <i>(Mutatja)</i>		De akkor már késő lesz.
BETEGES NŐ	Az is kell?	BETEGES NŐ	Na, szálljon re rólam.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Megbízóim kéri.		Pénzt veszek ki, és már itt se voltam.
BETEGES NŐ	Számlaképes?	BÉR-SORBANÁLLÓ	Ez még mindig meg se mozdul.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Vállalkozói kiváltva.		<i>(Holttestet rugdossa)</i>
BETEGES NŐ	Kik a megbízói?	BETEGES NŐ	Hagyja békén.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Változatos. Nálam fő a diszkréció.		Maga nem normális.
BETEGES NŐ	De mégis?	BÉR-SORBANÁLLÓ	Gondolja?
BÉR-SORBANÁLLÓ	Akárki. Ne kíváncsiskodjon.	BETEGES NŐ	Álljon csak sorba,
	És ne üsse bele az orrát.		vagy amihez kedve van.
BETEGES NŐ	Az okosok?		És felejtsem el engem... <i>(Menne el)</i>
BÉR-SORBANÁLLÓ	Politikusok.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Ha csak agyhalott lenne,
BETEGES NŐ	Vállal más is?		akkor még érne valamit...
BÉR-SORBANÁLLÓ	Mért? Gondolja, hogy ebből élek?	BETEGES NŐ	Hogy érti?
BETEGES NŐ	Az előbb azt mondta.	BÉR-SORBANÁLLÓ	Hát a piacon.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Felejtse el. Ez csak edzés.	BETEGES NŐ	Miféle piacon?
BETEGES NŐ	Nekem azt mondták,	BÉR-SORBANÁLLÓ	Na, nem a nagybanin,
	egy ezrest kapok. Csak foglaljam a helyet.		sem a Nagycsarnokban.
BÉR-SORBANÁLLÓ	Ennyiért mások fel se kelnek.		Hanem a feketepiacon.
BETEGES NŐ	Nekem se kellett volna.	BETEGES NŐ	Miről beszél?
		BÉR-SORBANÁLLÓ	Hogy el lehetne adni...

BETEGES NŐ Eladni?
BÉR-SORBANÁLLÓ A bontóba...
BETEGES NŐ Bontóba?
BÉR-SORBANÁLLÓ Persze. Bármennyire silány áru, így első blikkre, egy-két jó alkatrészt ki lehet belőle guberálni.

BETEGES NŐ Kiguberálni?
BÉR-SORBANÁLLÓ Persze. Nem hallott még róla?
BETEGES NŐ Miről?
BÉR-SORBANÁLLÓ A szervkereskedelemtől...
BETEGES NŐ Na ne.
BÉR-SORBANÁLLÓ Fifti-fifti?
BETEGES NŐ Mit képzél?
BÉR-SORBANÁLLÓ Vannak kapcsolataim.
BETEGES NŐ Ne...
BÉR-SORBANÁLLÓ Maga is jól jár.
Csak hallgatnia kell.
BETEGES NŐ Nem!
BÉR-SORBANÁLLÓ Maga tudja.
BETEGES NŐ *(hosszabb csend után)* Mennyit adnak...
BÉR-SORBANÁLLÓ Több ezer dollár, ez nem kispálya!
BETEGES NŐ És magának volna...
BÉR-SORBANÁLLÓ Mi volna...?
BETEGES NŐ Volna mersze?
BÉR-SORBANÁLLÓ Mint a huzat. Néhány millió vagy jó pár százezer jól jönne, nem? Talált pénz! Na!
BETEGES NŐ Hát... De nem.
BÉR-SORBANÁLLÓ Na. Használjuk ki az alkalmat.
Rosszul van?
BETEGES NŐ Kicsit szédülök... *(Fejéhez nyúl. Rosszullét jelei)*
BÉR-SORBANÁLLÓ Ha benne van, hívom a Robi bontót.
BETEGES NŐ Kit hív?
BÉR-SORBANÁLLÓ Robi. Csak így nevezik.
Van neki rohamkocsija.
Folyékonynitrogén-tartálya, komplett műtő. Nagypálya!
BETEGES NŐ És idejön?
BÉR-SORBANÁLLÓ Kesbe fizet. Na!
Csak annyit mondjon: igen!
BETEGES NŐ Nem tudom. A pénz nagyon jól jönne, de...
BÉR-SORBANÁLLÓ Nincs semmi *de*. Most kell döntenie!
És ha eljárna a szája, könnyen bajba kerülhet.
BETEGES NŐ Hogy érti?
BÉR-SORBANÁLLÓ Ezek nem viccelnek.
Szétkapják magát is, két órán belül már Londonban lesz a hasnyála, és reggelre Moszkvában, egy magánklinikán a mája.
BETEGES NŐ Ne! Ne, hagyja abba, nem bírom...
BÉR-SORBANÁLLÓ Ne higgye, hogy innen most már kimehet. Ahhoz túl sokat tud. De ha hallgat, kap azonnal a Robitól...
BETEGES NŐ Rosszul vagyok.

A táskájában keresgél. Idegesen kivesz egy gyógyszert, ami kiesik a kezéből. A férfi felkapja

BÉR-SORBANÁLLÓ Hoppá. Mi ez? Csak nem kokó?
BETEGES NŐ A gyógyszeremet adja ide, kérem, a szívem miatt van szükségem rá nékem.
BÉR-SORBANÁLLÓ Lárifári! Csak ha hívhatom Robit.
BETEGES NŐ Adja ide!
BÉR-SORBANÁLLÓ Itt mozog, itt mozog!
BETEGES NŐ Kérem!
BÉR-SORBANÁLLÓ Áh, áh.
BETEGES NŐ Ne gyötörjön, kérem.

Benyit a Ferences Barát. Az ATM-ből pénzért jön

Dicsértessék.

FERENCES BARÁT Mindörökké.
BÉR-SORBANÁLLÓ Maguk miről beszélnek?
BETEGES NŐ Maga milyen vallású?
BÉR-SORBANÁLLÓ Babonákkal nem foglalkozom.
FERENCES BARÁT Mindenkinek szíve joga, de...
BETEGES NŐ Ahhoz nincs joga, hogy másokat szekáljon.
És adja a gyógyszerem ide!
BÉR-SORBANÁLLÓ Maga is sorban állást vállalt?
FERENCES BARÁT Miféle sorban állást?
BETEGES NŐ Ne legyen kegyetlen, a gyógyszerem?!
FERENCES BARÁT Miért kell sorban állni?
BETEGES NŐ A gyógyszeremet kérem.
BÉR-SORBANÁLLÓ Teljes hétvége, egzotikus nyaralás...
FERENCES BARÁT Nem szoktunk nyaralni.
Milyen gyógyszert kér a hölgy?
BÉR-SORBANÁLLÓ Mit tud maga a várakozásról?
FERENCES BARÁT Mi is várakozunk.
BÉR-SORBANÁLLÓ Nem mondd? Ugyan mire?
FERENCES BARÁT Krisztus eljövételére.
BÉR-SORBANÁLLÓ Ja, persze. A Főnökre. Hehe.
BETEGES NŐ Hogy beszél? Isten meg fogja büntetni.
BÉR-SORBANÁLLÓ Én már megbeszéltem a Főnökkel, hogy engem felejtson el.
FERENCES BARÁT Mi történt ezzel az emberrel?
BETEGES NŐ És miért nem adja oda azt a gyógyszert?
BÉR-SORBANÁLLÓ Azt hittem, alszik, de meghalt.
Nincs nálam semmiféle gyógyszer.
Ez a nő hazudik!
BETEGES NŐ Biztos?
BÉR-SORBANÁLLÓ Tuti fix. Láttam hullát eleget.
FERENCES BARÁT Elvette. Rosszul vagyok. Kérem!
BETEGES NŐ Istennek szolgálja, visszatért oda, ahová mindannyian menedékek vagyunk.
BÉR-SORBANÁLLÓ Nekem speciel más terveim vannak arra az esetre, ha kipurcanok.
FERENCES BARÁT Nem az akaratunkon múlik, ahogy sem a nap, sem az óra.
BETEGES NŐ Atyám, segítsen nekem.
BÉR-SORBANÁLLÓ Miért?
BETEGES NŐ Meg fogok halni.
FERENCES BARÁT Mint mindannyian, ha eljön az óra.
BETEGES NŐ Bűnös vagyok...
BÉR-SORBANÁLLÓ Mint mindannyian.
BETEGES NŐ Maga is? Nem mondja.
BÉR-SORBANÁLLÓ De én magam lettem annak akarója.
BETEGES NŐ Az öngyilkos az Isten tagadója.
BÉR-SORBANÁLLÓ Azt mondják az orvosok, halálos a betegségem. Elvesztettem a reményt, nem akartam tovább cipelni már.
BETEGES NŐ Fertőző?
BÉR-SORBANÁLLÓ Alázattal fogadjuk el a jót és a rosszat.
FERENCES BARÁT Mondja már: fertőző?
BÉR-SORBANÁLLÓ Nem, de ne aggódjon: bosszant. Magának nincs semmi félnivalója.
BETEGES NŐ Úgy tudom, ez a papok melója.
BÉR-SORBANÁLLÓ Én elmegyek, oldja meg maga, az oldás és a kötés magának egy szava.
BETEGES NŐ Belátom már, hogy a betegségénél rosszabb, ha makacsul hiszünk a Gonosznak, és csak a végórán látjuk be, hogy Lelkünkbe csak a szeretet jut be.
FERENCES BARÁT Ne féljen, csak a Fény felé haladjon!
BÉR-SORBANÁLLÓ Ha hosszú sort lát, akkor ott maradjon.
BETEGES NŐ A sorban állás nem ér sose véget, és hamar meglátom a Legfőbb Lényet.
BÉR-SORBANÁLLÓ Ó, kicsit ezt azért nem gondoltam volna.
FERENCES BARÁT A gyógyszer megánál volt?
BÉR-SORBANÁLLÓ Nem lényeges, már hagyjuk.
FERENCES BARÁT Akkor megmenthette volna...
BÉR-SORBANÁLLÓ Nem tud valami hókuszpókuszt?
FERENCES BARÁT Hívjunk mentőt!
BÉR-SORBANÁLLÓ Amíg azok ideérnek! Felesleges.
FERENCES BARÁT Akkor próbáljuk újraéleszteni...
BÉR-SORBANÁLLÓ Inkább támassza fel,

FERENCES BARÁT a maga főnöke tud ilyesmit.
Bocsásd meg neki, Uram, mert nem tudja,
mit beszél.

BÉR-SORBANÁLLÓ Jól tudom, hogy maguk a pénzre mennek.
FERENCES BARÁT Van telefonja?
BÉR-SORBANÁLLÓ Persze.
FERENCES BARÁT Adja már ide.
BÉR-SORBANÁLLÓ Az én egészségemet ne fogyassza ingyen.
FERENCES BARÁT Adok egy ezrest;
na, adja már ide, fel kell hívni a mentőket.
BÉR-SORBANÁLLÓ Inkább a biztonsági szolgálatot.
FERENCES BARÁT Miért?
BÉR-SORBANÁLLÓ A pénz fontosabb,
bankrablás esetén két perc múlva itt vannak.

FERENCES BARÁT Jó, akkor törje be a tűzjelzőt.
BÉR-SORBANÁLLÓ Meg kéne dugni, még egészen meleg.
FERENCES BARÁT Mit beszél?
BÉR-SORBANÁLLÓ Még meleg, vétek volna kihagyni a potyát.
FERENCES BARÁT Maga semmit sem tisztel?
BÉR-SORBANÁLLÓ Csak vicceltem, nem érdemes,
itt minden be van kamerázva, látja?

FERENCES BARÁT Szégyellje magát.
Ez nem vicc. Ez alávalóság...

BÉR-SORBANÁLLÓ Mér? Azt hiszi, itt van még a lelke, és
kukkolna?

FERENCES BARÁT Hagyja már a marhaságát, csak jár a szája.
BÉR-SORBANÁLLÓ Segítsen, aztán futhat el, ha gyáva.
Nem vagyok én a rendőrség barátja,
túl jól ismernek már ott, akármilyen
piszlicsáré ügy, és rám szállnak.

FERENCES BARÁT Orvos kéne, hátha van remény.
BETEGES NŐ Fekteszük a földre, bár a föld kemény.
Érzem, hogy itt a vég, csak arra kérem,
oldozzon föl, ha van még csöpp reményem.

FERENCES BARÁT Ki önmagától a kegyet eldobja,
azt a szentséggel senki föl nem oldja,
de ha bűnbánatod teljes és őszinte,
elég, hogy lelked az Úr magához intse.

BÉR-SORBANÁLLÓ Úgy érzem most, hogy hibás úton jártam,
az életemet megfordítani fáztam,
de most e test fájdalma és halála
visszahoz a részvét oldalára.

FERENCES BARÁT Legyen neked könnyű a föld, s a bánat
ne kíséreljen, és találd meg hazádat.

BÉR-SORBANÁLLÓ Még fiatal volt, és most olyan fáradt.
FERENCES BARÁT A sorban senki nem állhat helyünkre,
csak öncsalást és bajt hoz a fejünkre.

BÉR-SORBANÁLLÓ Az ellenszenvem mintha elszállt volna,
lehet, hogy mégis van remény a jóra?

FERENCES BARÁT A jóra Isten folyton ösztönöz,
de ellenáll a bűn és ösztönöd.

Sötét

II. INTERLÚDIUM

Holttest és Ferences Barát

AZ ÓVSZER-DAL

Az emberlétre nincs gyógyszer,
hiába annyi óvszer,
ha megszületted, kész a baj,
tested folyton enni akar.

Nem segít semmi a gondon,
Krisztus sebére mondom.

Az élet csupa kiadás:
pelenka kell, nagyobb lakás...
Majd oviba is vinni kell,
még szerencse, ha nem iker.

Nem segít semmi a gondon,
Krisztus sebére mondom.

Majd iskolába íratod,
s a háziját megírhatod,
és folyton követelőzik,
még taknyos, és már nőzik.
Nem segít semmi a gondon,
Krisztus sebére mondom.

És hiába annyi óvszer,
becsúszik majd egy gikszer:
ha megszületted, hát kész a baj,
nagyapapa lettél, újra, jaj!
Nem segít semmi a gondon,
Krisztus sebére mondom.

Ki földre száll és testet ölt,
az ráfarag, mert itt e föld
sokat kínál, akár a bank,
s halálodig adósa vagy.
Nem segít semmi a gondon,
Krisztus sebére mondom.

Mert az életnek nincs gyógyszere,
a születés nem jó csere.
Az élet csak a kamatja:
a Tőkét Isten nem adja.
Nem segít semmi a gondon,
Krisztus sebére mondom.

AKÁRKIMASZK A teológia sem adhat ott választ,
ahol már az élő is hullaszagot áraszt.
Ott nem választható el a lét s a nemlét.
A következő példát erre vedd még
eszedbe és fontold meg, kedves Közönség,
hogy mi a fontosabb: a test vagy az önzés.

3. PÁLYAUDVARI FOTÓAUTOMATA

Sietős Utazó, Taxis, Aki Már Lékéste, Holttest

*Sietős Utazónál gurulós bőrönd, szabályos, katonás; feszes, nyakkendő,
hajelválasztás; mobilozik*

SIETŐS UTAZÓ (*mobillba*) Igen, utalja át. A számlamásolatot
postázza. Ne feledje: ajánlva. Az ügylet pedig
lezárva! (*Közönséghez*)
Nem késtem még le? Már biztosan elment.
Ilyenkor sose késnek. Ha hamarabb jövök,
akkor meg itt várhatok. Órákig is állhatok.
Nem ment el a vonatom? A 10 óra 20-asom?
Az ember mindig elkésik, pedig folyvást rohan,
kapkod fűhöz-fához.
Maguk nem sietnek?
Szerencsések.
Mióta vannak itt? (*Mobil cseng*) Igen? Aukción van?
Értem. Az 5-ös tétel? Mennyi? Ígérjen rá! (*Leteszi*)
Mindig utazok. Városok suhannak, hotelszobák,
a könyvelésben mindig van tartozás.
De nincs oly ember, kinek ne volna ára.
A legbecsületesebb Cato volt hajdanába.
Ma azt mondják, van annyi pénz, haver,
hol Cato is azt mondja: „Róma? Kit érdekel?!” –
Éjjel felébredek, és szól a mobilom,
tudom, hamarosan a Bíró elé kell állanom.
Pedig van annyi perem még bevégezetlen,
a kintlevőségem is még rendezetlen...
(*Mobil cseng*) Halló? Még mindig az 5-ös tétel?
Mennyi? Tartsa, és ígérjen rá. Miénk a vétel.
(*Leteszi*)
A tőzsde is besszben. Most érd be a kevéssel,
de majd bejön a bombaüzlet – mondja

az ember folyvást, és a pénz a gondja.
Az öltönyöm, a nyakkendőm, az ingem
és mindenem átadom majdan ingyen,
ha eljön értem a Végső Behajtó,
ki nem alkuszik. Mint vetés előtt a tarló,
olyannak érzem életem, ma látom;
de tán segít még rajtam egy barátom.

A KÖLCSÖNKÉRŐ DALA

Kihez forduljak mostan nagy bajomban?
Felhívom a régi társaimat nyomban.
A barátság, az összeköt örökre,
emlékeznünk a megívott sörökre...

(Telefoncsörgés) Halló? Maga az ismét?
Tartsa, és ígérjen rá kicsit még.

Vagy azokat, akiknek kölcsönöztem,
mikor ők voltak szorult helyzetükben.
Még akkor is, ha sajnos sokat kértem.
De „pénz beszél”! És akkor én beszéltem.

(Telefoncsörgés) Halló? Maga az ismét?
Tartsa, és ígérjen rá kicsit még.

Vagy exnejemtől, ki volt az üzlettársam,
megcsalt csúful, és meglöpött busásan?
De én se hagytam magam, a kurva'nyát,
megrugdostam, akár egy focilabdát.

(Telefoncsörgés) Halló? Maga az ismét?
Tartsa, és ígérjen rá kicsit még.

Volt szeretőimhez is fordulhatnék,
kis kölcsönt talán tőlük is kaphatnék.
Csak ne kaptak voln' annyi rosszat tőlem,
most könnyebb volna nekem jót remélnem.

(Telefoncsörgés) Halló? Maga az ismét?
Tartsa, és ígérjen rá kicsit még.

Sosem gondoltam, hogy eljön az óra,
mikor fizetni kell, nem csak bemutatóra.
Ha számláit most benyújtja mindenki,
A börtöntől engem nem ment meg semmi.

(Telefoncsörgés) Halló? Maga az ismét? (A közönséghez)
Elvesztettük, mert nincsen letét....

Pályaudvar. A háttérben egy fotóautomata fiúkéje, egy padon Holttest fekszik

TAXIS Taxi? Taxi? – Uram, taxi?
SIETŐS UTAZÓ Hagyjon már, az ördög vigye el.
TAXIS Én elviszem akárhová, ha kell.
SIETŐS UTAZÓ Most épp ráérek, nincsen fuvarom...
TAXIS Én pedig csak vonattal utazom,
SIETŐS UTAZÓ tegnap megvettem már a jegyemet.
TAXIS Most érkezett?
SIETŐS UTAZÓ (mobil cseng) Igen? 235-ös tétel? Tartsa!
TAXIS Elviszem én olcsón...
SIETŐS UTAZÓ Nem. Épp indulnák...
TAXIS Hagyja inkább, ha egy vonat késik,
SIETŐS UTAZÓ rossz jel bizony. Jobb, hogyha visszatér itt...
TAXIS Nem vagyok babonás.
SIETŐS UTAZÓ Bőlcsebb megfordulni félúton,
TAXIS belátni tévedésünket. Tudom,
SIETŐS UTAZÓ nem könnyű, hogyha a lelkünk makacs.
TAXIS (mobil cseng) Igen? 237-es tétel? Tartsa!
SIETŐS UTAZÓ AKI MÁR LEKÉSTE Én egyszer már lekéstem, és látja,
SIETŐS UTAZÓ ezért élek még most, Istennek hála!
TAXIS Ne csinálja már itt az üzletet
SIETŐS UTAZÓ a taxisnak. Talán magának is fizet?
TAXIS Én jót akartam, és hazaviszem.
SIETŐS UTAZÓ Nem tehetem, mert vár az üzletem. (Mobil cseng)
TAXIS Kérem, adjon még időt. A pénzt megszerzem,
SIETŐS UTAZÓ egy barátomhoz utazom. (Elsápad) Hogy eladjam
TAXIS egy szervem?
SIETŐS UTAZÓ Nem tehetem. Hogy? A májám tiszta...?
TAXIS Na látja, inkább forduljon vissza,

SIETŐS UTAZÓ az ilyen telefonokat meg ne vegye fel.
TAXIS Megszerzem a pénzt ma végre,
AKI MÁR LEKÉSTE csak jussak el barátomhoz vidékre.
TAXIS Én átviszem magát a fél világon,
nem drága, csak fizesse meg az árom.
SIETŐS UTAZÓ Fontolja meg, tanulni kell a káron.
TAXIS Ki tudja, hol vár a szájszagú Kháron.
AKI MÁR LEKÉSTE Jöjjön velem, mert lassan üt az óra.
SIETŐS UTAZÓ Jobban teszi. Hallgasson a szóra.
TAXIS Ne szóljon bele. És maga mit sürget?
SIETŐS UTAZÓ Hagyjon békén. Nézze, ott is ülnek,
TAXIS az meg fekszik, piszkálja meg őket!
SIETŐS UTAZÓ Azt ismerem. Én hoztam tegnap erre.
TAXIS Fizettek érte. Kiszenvetett reggelre,
SIETŐS UTAZÓ gondolom. Mert ez se fizetett...
TAXIS Maga ölte meg? (Mobil cseng) Halló?
SIETŐS UTAZÓ Legyen türelemmel.
TAXIS Hogy értem küldött? A barátomhoz, mennem kell.
AKI MÁR LEKÉSTE Holnapra meghozom a tartozásom végleg.
TAXIS Kölcsön ne adj s ne kérj: ez a lényeg.
SIETŐS UTAZÓ Ez bölcs beszéd. Ki betartja, sosem téved.
TAXIS A májával játszik, ki ezt felejtí...
SIETŐS UTAZÓ Honnan tudja?
TAXIS Az előbb mondta.
SIETŐS UTAZÓ Nem maga az, akit küldtek értem?
TAXIS (Mobil cseng) Maga az? Ja. A 445-ös tétel?
SIETŐS UTAZÓ Hagyjon most engem ezzel a szeméttel...
TAXIS Eljön velem mégis?
SIETŐS UTAZÓ Már értem;
TAXIS a megbízójának tartozom pénzzel.
SIETŐS UTAZÓ Ki a telefonján beszélgetésünk hallja,
TAXIS mert közvetíti azt az ön mobilja.
SIETŐS UTAZÓ Való igaz. Tehát feltűnés nélkül
TAXIS jöjjön velem, mert ez történik végül.
AKI MÁR LEKÉSTE Ehhez nekem már nincs közöm...
SIETŐS UTAZÓ Krisztusra, ne hagyjon itt magamra.
TAXIS Húzzon el, és nem keveredik bajba.
SIETŐS UTAZÓ Hívjon rendőrt, könyörögve kérem.
TAXIS Na, kotródjon, vagy magára cserélem!
AKI MÁR LEKÉSTE Ez a maguk ügye, én lelépek,
TAXIS a rendőrséggel jobb, ha nem beszélék. (El)
SIETŐS UTAZÓ Na látja, minden ember számító,
TAXIS magának mondom ezt, hisz szállító,
SIETŐS UTAZÓ ki számításában mindig tudta,
TAXIS mily kockázatot jelent az út hossza,
SIETŐS UTAZÓ mert az emberben feltámadhat a vágy,
TAXIS hogy lenyúlja a haszonnak javát.
SIETŐS UTAZÓ De fizetek, csak még egy napot kérek.
TAXIS (mobilba) Még egy napot kér? Adjunk neki négyet?
SIETŐS UTAZÓ Ahogy gondolja. Egy fotót vigyek?
TAXIS Hálás vagyok. Isten fizesse meg.
SIETŐS UTAZÓ A szerencse fia maga, hallja.
TAXIS Megszerezni a pénzt még van négy napja.
SIETŐS UTAZÓ De egy fotót kell magáról vinnem.
TAXIS Az automatával szinte ingyen
SIETŐS UTAZÓ megszínálható.
TAXIS Bedobom a pénzt,
SIETŐS UTAZÓ és kész vagyok.
TAXIS Mosolyogjon, hogy ha kérhetem.
SIETŐS UTAZÓ Most már négy másolatban létezem.
TAXIS Lazítson egy kicsit, ha szúrás érez (Injekciót ad neki),
SIETŐS UTAZÓ nagyobb adag a testtel könnyen végez.
TAXIS A szívinfarktus tünetét mutatja,
SIETŐS UTAZÓ pihenni fog, a teste megnyugtatja,
TAXIS kómában lesz, míg leszállítjuk,
SIETŐS UTAZÓ és szervdonorként frissen feltálatjuk.
TAXIS Most így egyenlíti ki a tartozását,
SIETŐS UTAZÓ s a maradékból készítenek hús pogácsát.
TAXIS Már várják a fehérjefeldolgozó üzembe',
SIETŐS UTAZÓ és ledarálják, húsliszt lesz, meg zsemle. –
TAXIS Eddig falánk volt, és magába tömte
SIETŐS UTAZÓ a pénze által, aki volt körötte.
TAXIS Most rajta a sor: a testét adja nekünk,
SIETŐS UTAZÓ megtisztul majd e körforgásba' létünk.
TAXIS (Mobilba) A csomagolás kész. (Hallgatja)
SIETŐS UTAZÓ Köszönöm, főnök.

Szegény pasi. (Hallgatja) Jégre teszem. (Hallgat)
Ja. Ilyen a december...
Lúzer ez. Mohó csupán, mint minden ember.
(Hallgatja)
A számlaszámomra utalja át csak. (Hallgatja)
Profí vagyok. Az együttérzés: látszat.

III. INTERLÚDIUM

Holttest

A SZERVKERESKEDŐ DALA

Hatalma volt és pénze Dáriusnak,
mint senkinek a királyok között,
de hol van már a teste, merre úsztak
a könnyei, mikor elköltözött?
Istent dicsérje lelkünk, mint a készpénzt,
nem férkőzhet szívünkhöz semmi részvét.

Hogy jajgatott a Néró, büszke császár,
mikor levágták a testőrei,
a bőrből egyszerre csak kivájták,
de hol vannak már rőtes szőrei?
Istent dicsérje lelkünk, mint a készpénzt,
nem férkőzhet szívünkhöz semmi részvét.

Pocsékolás volt, mondom én, leölni,
és nem hasznosítani a szerveket,
de hol van már, mikor csak megdögölni,
és nem reciklálni kellett.
Istent dicsérje lelkünk, mint a készpénzt,
nem férkőzhet szívünkhöz semmi részvét.

Szétroncsolták, és megégették rózsán
a híres testet a sok irigye,
pedig mennyit érhetne a szervtőzsdén
a Che Guevara tobozmirigye?
Istent dicsérje lelkünk, mint a készpénzt,
nem férkőzhet szívünkhöz semmi részvét.

De mondd, hová lett Absolon hasnyála?
Szókratészből hová az agyvelő
s a két vese? Meg Kleopátra mája?
Trockij szíve? Dantonból csontvelő?
Istent dicsérje lelkünk, mint a készpénzt,
nem férkőzhet szívünkhöz semmi részvét.

A Történelemben mennyi pazarlás!
Sorolhatnánk még hosszan számukat.
Kihasztnátlan humánforrás;
most újra hasznosul: s ez bámulat!
Istent dicsérje lelkünk, mint a készpénzt,
nem férkőzhet szívünkhöz semmi részvét.

AKÁRKIMASZK Mit gondolnak arról, mit jelentsen,
ha a *Halál kaszájára* küldik viccesen
a férfiak – egymás között beszélve,
röfögnek, vihognak, mesélve –
a nőket, de mindig csak a nőket,
és nem tudják, hogy a nyelvben őket
még körülveszi annyiféle vágy,
hogy férfitestben létezhet tovább
a női lélek mint társadalmi nem.
A lélek nemtelen. És halott, mint szívem.

3. FÉRFIMOSDÓ

Transzvesztita, Hajléktalan Filozófus, Jehova Tanúja, Holttest

A hosszú sor véccéülkéből egy láb lóg ki

TRANSZVESZTITA A sminkem egy kicsit romos. Tudják,
beugrottam ide, mert már nagyon unják
a dumámat az asztalnál a kisfiúcskák.

A szerelésem ne lepjen meg senkit,
a nőiben a sok pisist rühellem,
és megszoktam, hogy piszoárba csorgat
e furcsa szerv, amely zavarba hozhat
még néha egy-két keményebb pasit.
De ne vesszünk el most a részletekben,
és ne is turkáljunk az életemben,
nem lelkizni akartam, csak szipogni,
(Papír zsebkezdő)
mert oly nehéz a szerelemben hinni
annak, kit a természeti teste
megtréfált. És Ámor nyilat tette
lába közé, míg mások muffja ázik,
a lelke Vénusz, és lágyúságra vágyik
bársonyos combokra, hús karokra,
gömbölyű fenékre, manmás hasra...
Nem minden ember társadalmi neme
egyezik azzal, ami a biológiai teste.
Egész jó mellett plasztikáznak, szó se róla.
A múltkor is Akárki hozta szóba,
hogy formaegyes a cicim... Csalóka
a női test a férfitestbe zárva.
Oly furcsa ez, hogy még sincs folytatása:
az életem a halálom lezárja;
a szenvedély nem szül bennem csalódást,
ahogy a méhem sem fogad magába áldást.
„Lenni vagy nem lenni”, mit jelent ez?
Lenni férfi és nem lenni nő? Vagy inkább:
nő lenni és nem lehetni férfi? Mint vád,
a melleim egy csecsemőre vágnak,
a nemzést mégsem érzem főszabálynak.

A NEMI IDENTITÁS DALA

Hajdanán a test határa
Az Egyház volt, kis szívem.
És aki a szent ostyára
Méltatlan lett, itt pihen.

Mert aki vitatta volna,
hogy fiú, ha farka van,
azt a máglya nyalta volna,
s nem barátja, fajtalan.

Most a Tőke mondja meg, hogy
mit jelent a *férfiség*,
mily cipőt és milyen tetkót
hordoz most a pesti nép.
A nemi identitása
Senkinek se rögzített.
De hogy kivel bújik ágyba:
A Hatalom mondja meg.

Mert a szex az nem magánügy:
Milliárdos nagy piac.
Fontosabb, akár a gyárügy,
Fontosabb, mert hogy ki vagy,

Ott derül ki, a sötétbe',
S hogy morális véték-e...
A Test újratelemelése:
Az a Tőke érdeke.

HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Ó, bocsánat, talán többet ittam,
és a rossz ajtón benyitottam
a női identitást jelző szobába...

TRANSZVESZTITA A látszat néha nem *való* magába,
csak magyarázatokkal érthető.

HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS A valóság a látszatok hiánya,
a létezés előtti létező,
a kegyelem preegzisztenciája.

TRANSZVESZTITA A magyarázkodást kerüljük inkább,
bízzunk csak abban, amit szemünk lát.

HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS A látszatok az érzékekre hatnak,
biztos magyarázatot csak az ész

adhat.

TRANSZVESZTITA	A <i>transzvesztita</i> szóaloknak hála, másoknak én vagyok az átmenet talánya. De tudja, <i>én</i> magamnak <i>én</i> vagyok. Én furcsa szavakat ki nem találok, a testemmel protestálok az ellen, hogy Előítélet figyelni mellem.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Hogy lesz hajléktalan egy filozófus? A filozófia a lét otthontansága, a szavak pásztrolása.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	A mellekkel nem volna semmi baj, ha volna hozzá rendes havibaj.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	A filozofálás nem a létnek háza? A létezésszakmába nincs barát, ha lerázta a konkurenciát, a póre összefüggésekre lát, a parttalan halálra. (<i>Borotvahabot vesz elő</i>)
TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Na és ha nincs? És állva vizelek? Ne értsen félre. Bennem van tisztelet. De a helyzetet ez tovább bonyolítja, itt csak egy segíthet: a dialektika.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	Szörtelenít? Nem így mondanám. Borotválkozom. Nem szeretem a szőrös pasikat. Hozzak gyantát?
TRANSZVESZTITA	Nem értem, mikről hadovál. Ki maga egyáltalán?	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Miért?
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	Doktor vagyok filozófiából. Én meg egy transzvesztita,	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	A mellszörzet már nem divat. Nem tudtam. Komcsira. Megmutatom, hogy kell eltávolítani.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Kicsit becsíptem, mert a létezésben nem viselem, ha józan vagyok éppen. Együttérezésem...	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	Engem nem zavar. Szerettem régen az ilyen lucskos bozótot, de a hormonkezelés után megváltozott.
TRANSZVESZTITA	És higgye el, megértem. Önnel beszélni, kisasszony, egy érdem. Ha megengedi, kézcsókolom. (<i>Kézcsók</i>)	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Kicserélik a testeket, nem kellene hagyni.
TRANSZVESZTITA	Óh, zavarba hoz. Olyan ízé, a toaletben itt, a tükrök néznek...	TRANSZVESZTITA	Volt bennem egy férfi, de én nem voltam férfi.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Ne csacsiskodjon, a tükrök minket védnek. A látás ismeretlen szindróma, és a végtelen érzése axióma.	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Hogyan szeressem a férfiakat, ha belém költözött az egyik, megkérdésem nélkül?
TRANSZVESZTITA	De mintha nyelvem elveszíteném, mert nem tudom, miért hogy hallgatásom zavarba hoz...	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	A testtapasztalat tárgya vajon azonos velük? Úgy érti, hogy a testem én vagyok-e? Pontosan.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	És ne aggódjon a dekolázsra végett, bocsánat, hogy régóta fixálok, az idő végül is nem létező, csak szemléleti forma, amit leleplez az álom.	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Nem. A testem egy halott test, amely most még mozog.
TRANSZVESZTITA	Éppoly meglepő a dekolázsom, mint az élet, amely csupáncsak álom.	TRANSZVESZTITA	Régen úgy tartották, hogy hétévente kicserélődik a test. Nem marad egy atom se.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Nincs kétségtelen bizonyosság, melyet a tapasztalat és az okság megingathatatlan módon adna, az idő is csak szemléleti forma.	TRANSZVESZTITA	Aha. Hogyan? Kikakilom és kipisilem magam? Vicces belegondolni.
TRANSZVESZTITA	Akár a tér?	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Izzadsággal, nyállal, könnyel, a nemi szervek nedveivel távozik belőlünk minden?
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Pontosan. Ím, nézze, itt a tükrök leleplezik, hogy a tér tanult tapasztalat.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	Szarokat etetek veletek. Gyorskajákat. Csupa vegyszer. Kihányám... Mér', maga min él?
TRANSZVESZTITA	Az átmenet hogyan lesz látható?	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Kóseren.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Az ember elszakadt a természettől, mikor a társadalomba költözött.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Zsidó? Nem. Szeretetkaja, adakozás, ingyenzaba... Csak sorba kell állni, és köszönéskor mondani: <i>Salom!</i>
TRANSZVESZTITA	Volt olyan barátom, jól öltözött, de teste mindig iszapszagban úszott.	TRANSZVESZTITA	Hányának tőle. Zsíros koszt.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	A létezés a rettenet maga, a születés a test átváltozása, a tökéletlen másolat, mint testbe zárt anyag, lélegzetet vesz, mert oxigén nélkül a szerves lét halott.	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Sok libazsír. Koleszterinbomba a süti is...
TRANSZVESZTITA	Amíg beszél, az oxigén a testhőbe vált át.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	A pizzától nem hány? Hát a hamburgertől? Na meg a <i>salom</i> tól... A <i>salom</i> csak egy szó. Evés előtt azt mondják: <i>bóruich áto Adonaj áser...</i>
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	A szíve ver (<i>Becsúsztatja kezét az ingbe</i>), s ez jó jel.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS TRANSZVESZTITA	Istentől is hányok... Ateista? Nem. Én istengyűlő vagyok. De emberszerető.
TRANSZVESZTITA	A kihülés halálos.		
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	De nincs bennem szeretet.		
TRANSZVESZTITA	Na és mit jelent szeretni?		
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Az istenérvek alfája s ómegája, az Isten létének preegzisztenciája, hogy testileg is kész vagy a halálra... Aha. Szaga az van.	HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Az igaz szeretethez a test nem út, csak akadály, amely a céltől elvezet, mert foglyul ejti őt az élvezet.
TRANSZVESZTITA	Ide járok mosdani, bocsánat, hajléktalan lettem, akár a bánat.	TRANSZVESZTITA HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	És az talán baj, hogyha élvezek? Nem. A gyűlölet sem végtelen.
TRANSZVESZTITA	A Gondra gondol?	TRANSZVESZTITA	A test határos.
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	A Gond határt szab.	TRANSZVESZTITA	Épp ezt szeretem benne, ettől olyan sármos.
TRANSZVESZTITA	Egy doktornak?		
HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS	Nem gyógyítottok.		

Bejön Jehova Tanúja, kezében könyv. Ügynök, jól fésült, olcsó öltöny. Rámenős. Bemegy. Pisil. Kijön kezét mosni

HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS És a szeretet fordítottja.
 TRANSZVESZTITA Én nem rajongva gyűlölök,
 hanem hidegen, megvetéssel...
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS És miért? Van valamilyen magyará-
 zata?
 TRANSZVESZTITA Nem szoktam rá a magyarázatra,
 sosem szoktam feleslegesen keresni.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Kár. A megértés fejleszti az intelligenciát,
 segíti az alkalmazkodóképességet.
 Az evolúciós teljesítmény része.
 TRANSZVESZTITA És én vagyok az evolúció tévedése?
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Nem akartam érzékeny pontot
 érinteni.
 TRANSZVESZTITA Pedig nem bánnám. Kezdem
 megkedvelni.
 JEHOVA TANÚJA Bocsánat, megkérdezhetem,
 hogy én miért is létezem?
 TRANSZVESZTITA Mi közöm hozzá? Hagyjon békén...
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Salom!
 JEHOVA TANÚJA Hisz Ön valamiben?
 TRANSZVESZTITA Már hogy az Istenbe ne?
 JEHOVA TANÚJA Mibe?
 TRANSZVESZTITA Hogy reggel felkelek. Hogy jó a mellem.
 Van humorom, s kellemes a lehetem...
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Hisz saját létezésében?
 JEHOVA TANÚJA És a világ létezésében?
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS A létező léte maga a lét kérdése.
 TRANSZVESZTITA Mér', tudsz valamit? Vége?
 Armageddon?
 Kampecdoloresz? Nyista? Végkiárusítás?
 Lehúzzhatjuk a redőnyt?
 Az utolsó kapcsolja le a folyosóvilági-
 tást? Ismerem a fajtád!
 JEHOVA TANÚJA Mindez a hit mit sem ér,
 ha a test kihűl, s alszik a vér.
 Ott, ahol látják, kilóg a láb,
 nem ember ül, csak testi báb.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Tartok tőle, ez már nem ül,
 csak a gravitáció tartja itt;
 s nem cselekvő, csak létező,
 még fenntartja a nehézkedés.
 Ha meglököm, eldől, na és?
 TRANSZVESZTITA Ó, a szerencsétlen...
 JEHOVA TANÚJA És mégis: a test vétlen.
 Mert az Isten temploma,
 az örök létünk záloga,
 és ha eljön a Királyság,
 felöltjük újra Vázát.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS A testi feltámadás tana
 az anyagmegmaradás maga.
 JEHOVA TANÚJA Ne élcelődjön, kérem,
 hamarosan itt van a végítélet:
 az Angyal elragadja a kiválasztottakat
 nyáron.
 A többiek megsülnek, mint a
 szalonnák nyáron.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Ismerte talán?
 TRANSZVESZTITA Azt hiszem, én jól ismertem,
 mert olyan, mint a testvérem.
 JEHOVA TANÚJA Tényleg a testvére?
 TRANSZVESZTITA Testvérem ő, bár férfi,
 mert test volt, s benne égi
 álmok, vágyak égtek,
 összetartotta a vétek...
 JEHOVA TANÚJA Megérdemli a himringyó,
 biztosan egy faszszopó...
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Na és hol van a szeretet,
 jó uram? És pont maga
 mondja ezt, egy Jehova tanúja?
 Hol a morál?
 JEHOVA TANÚJA A morál Isten előtt semmi,
 ő morál nélkül is tud szeretni.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Na és maga?
 JEHOVA TANÚJA Szálljon le rólam, hallja?
 Azt hiszi, hogy az ész hatalma
 megvédi attól, ami a halál?
 TRANSZVESZTITA (sír) Ó, testvérem, ó, barátom,

benne felismerem képmásom.
 Most látom, mit jelent a hús:
 a rothadást, amelyre jutsz,
 bármennyit futsz, és nem véd meg
 se pénz, se kor, se szép lényed.
 A halál, hogyha rád talál,
 kioltja szemed, betömi szád;
 a drága test, a kéj kehelyje
 átváltozik, s a kínna helye
 lesz. És mégis, hogy szeretlek. Drága,
 érted volt mellem. Egy hajad szála
 többet jelentett, mint az élet!
 Ó, többé én már nem kefélek...
 JEHOVA TANÚJA Hallgatni is egy kárhozat,
 rosszul érzem magamat...
 Ó, kárhozat, a pokol lehet ilyen nyáron.
 Az egész olyan, akár egy rémálom.
 TRANSZVESZTITA Igyon kicsit, talán kevés az oxigénem.
 Zavarja tán az extrovertált énem?
 Egy kis buliital segít a rossz kedélyen.
 Az elmeszesedett előítéletet is oldja,
 nem csupán a jámbor agresszivitást
 okolja.
 JEHOVA TANÚJA Hrrr... (Rángatózik, fuldoklik, jelenetet
 csinál)
 TRANSZVESZTITA Ki gondolta volna, lám, egy szolid
 öltöny jött be még az előbb, kinek a
 test csak bőrtön...
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS A változás valóban módfeletti.
 Mit itatott vele? Nincs kedvem
 nevetni...
 TRANSZVESZTITA Tévedésből egy kis gyorsítót.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Ó, szegény. Nem látta: szívbeteg?
 TRANSZVESZTITA A szívével volt baj? Az meglehet.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Az elfojtott vágy okozhatja...
 JEHOVA TANÚJA A szívem...
 TRANSZVESZTITA Magának van olyan?
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Ne legyen morbid. Segítenünk
 muszáj.
 TRANSZVESZTITA Az emberélet érték, ez fő szabály.
 Na, úgy látom, ennek már annyi,
 a Királyságba költözött át lakni.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Kiszervedett szegény, de kár.
 Kérdezni akartam tőle, de már
 nincs többé arra semmi mód...
 TRANSZVESZTITA Sebaj, lépünk le innen, méghozzá
 hamar.
 HAJLÉKTALAN FILOZÓFUS Pedig lehetünk volna tán barátok.
 TRANSZVESZTITA Megint csupán egyedül filozófálok...
 A véletlen, amely minket összehoz,
 tartogathat még más szándékot.
 Az élet az közömbös és kegyetlen,
 meghívom egy vacsorára, rendben?
 És csendesen majd elbeszélgetünk
 a filozófiáról, de közben együnk.
 (El)

IV. INTERLÚDIUM

Holttest

AZ AMORALITÁS DALA

Mert nézd a pénz, az mit sem ér,
 ha a test kihűl s a vér.
 És nézd a nőt, mily hosszú láb,
 nem emberi, csak testi báb.
 A keble szilikon,
 adják a plasztikon.

A szexi test az isteni,
 és másokat bemártani
 a legjobb, hogyha csak nekem
 sikerül, s másnak semmi sem!
 A lényeg az ma már,
 hogy nincs többé morál.

A morali, a morali,
a moralitás ósdi;
Ámor nyila, Ámor nyila
s a farka az valódi!
Amoralitásom
lesz az én barátom.

Mert tévedés azt hinni, hogy
elég, ha nagyot lódtok,
elárulom a barátom,
és forgatom kabátom.
Mert eljön a halál,
s nem segít Amorál.

Amorál, az amorál!
A moralitás ósdi.
A szex anál, Ámor anál,
a farka az valódi!
Amoralitásom
lesz az én barátom.

AKÁRKIMASZK Egy csendes utcát látnak mindjárt, figyeljenek!
És előtte néhány szegényt, kit a sors útszélre vet.
A szegények manapság a banknegyedben
feksznek a fűtött éji csendben,
s a toronyházak gépekként lihegnek,
fűtenek és hűtenek, merengnek.
A modern próféták kapargatják sebük.
Isten fülükbe súgja: nincs nevük,
mint Jóbnak hajdan Ninivébe,
hiába ülnek itt vagy akár a tévébe:
„Nincs nevetek, akárkik is lehettek,
gyermekeim, miattam elmehettek...”

5. ÁRUHÁZI KIRAKAT

Hajléktalan, Banki Alkalmazott, Eladó lány, Holttest

Éjszaka. Kivilágított kirakatban nagy plazmatévén reklámok ismétlődnek. Végtelenített program. A pincszellőztetőn néha meleg gőz áramlik ki. Hajléktalan kartonpapíron ül, nézi a tévét. Holttest a szellőztető előtt fekszik

HAJLÉKTALAN Tudják, olyan ez itt, mintha színházban lennék.
A nézőtér sötét, de mégsem vagyok egyedül.
Néha elmegy itt valaki. Kérek tőle pénzt vagy cigit.
Van, hogy adnak. Vagy néhány szót.
(Holttesthez) Ugye, komám?
Van, aki belém rúg. Egyszer fel akartak gyújtani,
a benzinszagra ébredtem. Szerencsére ki nem állhatom.
Szeretem ezt a kirakatot. Olyan béke van benne,
mint amikor közeledik a karácsony.
(Dúdolja) „Csengő szól, csengő szól...”
Ugye, komám?
Ez a sok fény, amellyel ki van világítva,
melegséget áraszt. Ott bent, ó, ott meleg van, béke.
És a reklámok szépek. Kár, hogy nem újítják
a műsort. Szépek a nők, és szépek a férfiak.
Mosakodnak rendszeresen. Ápolt a bőrük.
Vakító fehér a foguk. Mosolyognak, mert hisznek
a jövőben. Nem hallom az üvegen keresztül.
És ez talán még jobb is. Ugye, komám? Elmondják,
hogy ezt a mosóport, pudingot, instant levest
vedd meg, és akkor boldog leszel. Ugye, komám? Meg
a kutyádnak, a macskádnak, az autódnak, és
akkor a kutyád, a macskád és az autód is tök
boldog lesz. És a végén mindig mindenki
mosolyog. Ekkor érzem, hogy az élet szép.
Egyetlen esélyünk van. (Holttesthez.)
Nem mondasz semmit?
Ilyenkor boldog vagyok, hogy ilyen jó kirakatot
találtam.
Hogy itt nézhetem a fényes és meleg kirakatban
a képernyőn futó reklámokat. Néha a szellőztető

is bekapcsol. És akkor átmenetileg meleg van.
Király ez a hely! Nem, komám? Van egy kanna
borom. Nem vagyunk egyedül, ugye, komám?
És néha dobnak egy-egy csikket. Többet kívánhat-
ember... Nem, komám?

JÓB DALA

Hajdanában boldog volt Jób.
Volt háza és felesége,
Volt ótója és családja,
De vége lett. Fuss el véle!

Jób dicsérte a bölcs Istent,
A tagdíjat megfizette,
Elfogadta a Teremtést,
Nézett tévét minden este.

Hitt a mozgalmi munkában,
S volt neki hétvégi telke.
Sört ivott és evett virslit,
A Vörös Csepelt énekelte.

Hitt a Pártban. Bélyeget vett.
Száját soha nem nyitotta.
Aki gyalázta a Rendszert,
Az Irodán azt besúgta.

Jött az Ördög, és azt mondta:
„Könnyű annak, aki gyáva:
Nem véd' né Isten szoknyája,
Nem vón' oly nagy a pofája.”

„Ne bánts, kérlek, Jób elvtársat.
Morálishan absztinens ő.”
„Épp ez dühít, a morálja!”
„Csak tudja, mi a kétszer kettő.”

„Nem dicsérmé politikád,
Ha egy kicsit megfingatnád...”
Isten ekkor ótót küldött.
S Jób kapott egy magánzárkát.

Nem volt háza, se kocsija.
Feleségét jól megdugták.
Ót magát is megkínózták.
Gyerekeit ledarálták.

Munkahelyét elvesztette,
S barátai elkerülték.
„Biztos valamit csináltál...”
Féltek tőle és rühellték.

Testét a fekélyek lepték.
Így teltek az évek egyre.
Foga kihullt, szája bűdös.
Jób csak ült, de nem értette.

Végül Jób is amnesztiát
Kapott. Véget ért a Rendszer.
Nyugdíj nélkül, hajléktalan
Lett végül a szegény ember.

Ördög lett a csúcsmenedzser.
Egyszer aztán hívta Istent:
„Volt neked rég egy sameszod,
Jób vagy ki is... Még emlékszel?”

Így méléztak együtt ketten:
„Ja. Rémlik, hogy volt egy ember...”
„Hogy megy sorod?” „Hát, nehezen.”
„Lehetnél humán menedzser...”

A bank oldalajtán kijön egy öltönyös alkalmazott. Elmenne a fekvő mellett

HAJLÉKTALAN	Ezt a dalt találtam ki vigasztalásul, biztos ismerős a történet, nem? Milyen történet? Jóbé.	HAJLÉKTALAN	Volt. De már nem emlékszem rá.
BANKI ALKALMAZOTT		BANKI ALKALMAZOTT	A feleségét szerette?
HAJLÉKTALAN		HAJLÉKTALAN	Az ember az utcán lecsökkenti a szociális terét, ha érti, mire gondolok. (Holttesthez) Ugye, komám?
BANKI ALKALMAZOTT	A lúzer a Bibliából?	BANKI ALKALMAZOTT	A túlélés bezár a saját testbe?
HAJLÉKTALAN	Ja. Olvasta?	HAJLÉKTALAN	Pontosan! És azt sose feledje: a morál a testen kívül kezdődik.
BANKI ALKALMAZOTT	Nem. Én katolikus vagyok.	BANKI ALKALMAZOTT	A másikkal való viselkedésben ismerhetem meg morálisan létem (Holttesthez) mint olyant... Nem, he?
HAJLÉKTALAN	Én meg ateista.	HAJLÉKTALAN	Az Isten mindenütt jelen van, tudja? Nincs senki, aki bár előle futna, s ne menne mégis végezetül lépére...
BANKI ALKALMAZOTT	Milyen statisztá?	BANKI ALKALMAZOTT	Bármit jelentsen Isten létezése, én védve vagyok tőle mindörökkre.
HAJLÉKTALAN	A-te-is-ta.	BANKI ALKALMAZOTT	Nem tudhatjuk, mikor száll a földre, és jön el másodszer Krisztus Úr.
BANKI ALKALMAZOTT	Milyen fajta?	HAJLÉKTALAN	Az egy ufó? (Holttesthez) Hallod, he, ufó!
HAJLÉKTALAN	Dialektikus és történelmi, jártam esti egyetemre.	BANKI ALKALMAZOTT	Rossz vicc, de mit is vártam volna attól, aki Isten csak káromolja.
BANKI ALKALMAZOTT	Én meg hittanra.	HAJLÉKTALAN	Nagy tévedés. Istent én képzelem, csak az a baj, hogy ő nincsen velem.
HAJLÉKTALAN	Szép. Ugye, komám?	BANKI ALKALMAZOTT	Nagyon is! Isten, a mindent megteremtő, napirended része, mint egy személyi edző.
BANKI ALKALMAZOTT	Ja. És maga nem hisz semmiben? Kellene?	HAJLÉKTALAN	Hol volt akkor, mikor magam maradtam, és testemet az alkoholnak adtam?
HAJLÉKTALAN	Hát. Hogy bírja így itt?	BANKI ALKALMAZOTT	Majd tű szaggatta fel karomban vénám, szenvedtem, mígnem elfogyott a cérnám.
BANKI ALKALMAZOTT	Szeretem ezt a helyet.	HAJLÉKTALAN	Hol volt akkor, mikor az igazságot elvették tőlem a legjobb barátok?
HAJLÉKTALAN	Komcsira?	BANKI ALKALMAZOTT	Hol volt? Na, most szóljon vagy sújtson, és életem vegye el, mert ilyen jusson nem akarok lenni kísérleti nyúl, kit a szépségipar használ lakmuszul...
BANKI ALKALMAZOTT	Igen. Elég meleg van.	BANKI ALKALMAZOTT	A hasonlat találó, habár a kép profán, aligha van, kit nem vágott pofán a Sors, de mégis hite mélyül, mert Istentől kap kitaratást segédül.
HAJLÉKTALAN	Nézek tévét. Sose vagyok egyedül.	HAJLÉKTALAN	Engem nem rémít a Halál, hogyha jön.
BANKI ALKALMAZOTT	Magát már láttam ebben a tévében, nem? És maga mit keres erre?	BANKI ALKALMAZOTT	Ha volt is egykor, elszunnyadt bűnöm.
HAJLÉKTALAN	Túlóra volt a bankban. A stratégiát videokonferencián beszéltük át.	HAJLÉKTALAN	És a Jótett? A Könyörület éke?
BANKI ALKALMAZOTT	Válság van, vagy prosperitás?	BANKI ALKALMAZOTT	Díszíti-e lelked a Türelem s a Béke?
HAJLÉKTALAN	Ó, a kapitalizmus olyan, mint a bolha, ciklikus, de mindig hoz a boltba.	HAJLÉKTALAN	Az Alázat költözött testembe, mióta vacogok a hideg éjszakába', és kanna bor kell, mint hajdan Gecsemánba',
BANKI ALKALMAZOTT	Minden bank egy vallás diplomája, szürke öltönyös papok hona.	BANKI ALKALMAZOTT	hogy átvészelnem a fagyhalált, mert a testnek a hóingás megárt.
HAJLÉKTALAN	Most, hogy mondja, elgondolkodom: a bank alapja az a szorgalom, az erkölcsöt megjutalmazó kamat alapja hit, hogy Isten kétszer ad annak, ki forgatja talentumát, s nem ássa el a földbe fundusát.	BANKI ALKALMAZOTT	A test törékeny Isten teremtménye, esendősége a hitünknek része.
BANKI ALKALMAZOTT	Kapiskálja már, hallod, komám, Istenhitre épül a dohány: a pénzrendszer alapja teológia: az idő pénz és providencia.	HAJLÉKTALAN	Már megint kezdi? Megérti végre, hogy Isten nem vethet az etika szemére semmit, hisz ő túl van e határon.
HAJLÉKTALAN	Újabban inkább vágyakat adunk.	BANKI ALKALMAZOTT	De létezését én nem szabotálom, annál inkább hordom megvetését...
BANKI ALKALMAZOTT	A rabszolgaság pártján nem vagyunk, de a foglalkoztatásra jó hatással lehet, ha az emberi szabadsággal nem számolunk mint alapjoggal.	BANKI ALKALMAZOTT	Fontolja meg a hit befektetését: gondoljon a holnapra és a túlvilágra, utaljon át a Jótett számlájára, hol biztos helyen lesz morális pénze, melyet akár a legjobb részvényt, majd felkamatoztatja a részvét.
HAJLÉKTALAN	Eladhatom magamat haszonnal?	HAJLÉKTALAN	Cinikusnak mondanám, pedig tudom, hogy amit mond, azt hiszi is nagyon.
BANKI ALKALMAZOTT	Ó, persze. Van erre ügynökségünk. Szexuálisrabszolgaság-közvetítés nekünk	BANKI ALKALMAZOTT	Nincs egy kis spórolt pénze?
HAJLÉKTALAN	a múlt adóévben jól tejtelt, a szervkereskedelem is benyelt a kallódó gyerekekből jó nehányat...	HAJLÉKTALAN	Nekem?
BANKI ALKALMAZOTT	Ha tovább mondja, öltönyére hányat... Ne finnyáskodjon, mondjuk, épp maga, az ember áru; a pénznek nincs szaga, Diszkréték, az üzletről lemondani nincs okesben és pontosan fizetnek ám a pedofilok.	BANKI ALKALMAZOTT	Láttam délután, hogy vett ki kártyájáról.
HAJLÉKTALAN	Nem gondoltam, hogy itt a bűn lakik.	HAJLÉKTALAN	Engem?
BANKI ALKALMAZOTT	Mi a bűn? Téged a pénz vakít.	BANKI ALKALMAZOTT	Magát, magát. Ne tegyen úgy, mintha most hallana először bankkártyáról.
HAJLÉKTALAN	Csípi a szemed, hogy az üzlet az egyetlen, ami mozgog bennünket.	HAJLÉKTALAN	Nem láthatott.
BANKI ALKALMAZOTT	Nem hiszek én már semmiben.	BANKI ALKALMAZOTT	Téved, láttam.
HAJLÉKTALAN	De könnyebb lenne, ha hinne, nem?	HAJLÉKTALAN	Nem volt ott senki.
BANKI ALKALMAZOTT	Aligha. Én hiszek azoknak, akik hisznek. De nekem nem menne... (Holttesthez) Ugye, komám?	BANKI ALKALMAZOTT	Lényegtelen. Láttam, igaz?
HAJLÉKTALAN	Mért gondolja?	HAJLÉKTALAN	De hogyan...
BANKI ALKALMAZOTT	Mert nem győz meg a morál.	BANKI ALKALMAZOTT	Ha van egy kis tőkéje,
HAJLÉKTALAN	Nem hisz abban, hogy van jó és rossz?	HAJLÉKTALAN	
BANKI ALKALMAZOTT	Valahogy úgy...	BANKI ALKALMAZOTT	
HAJLÉKTALAN	Mióta van utcán?	HAJLÉKTALAN	
BANKI ALKALMAZOTT	Nem emlékszem, tán ez a nyolcadik vagy a kilencedik telem.	BANKI ALKALMAZOTT	
HAJLÉKTALAN	Nincs felesége?	BANKI ALKALMAZOTT	

HAJLÉKTALAN segíték magának, és megforgatom.
Csak a segély, meg a kéregetésből
ami összejön. Semmi szinte.

BANKI ALKALMAZOTT Biztos van magának,
higgye el, tudok olyan befektetést,
hogy egy fél éven belül maga gazdag lesz.

HAJLÉKTALAN Nem hiszem.

BANKI ALKALMAZOTT Ne csacsiskodjon.
Adja ide, és mondja meg a kódot.

HAJLÉKTALAN Nem. Ez az egyetlen kapaszkodóm,
egy picike tartalékom van.

BANKI ALKALMAZOTT Adja csak ide azt a kártyát,
adja már ide. Hová rejtette?
(Szétdobálja a cókódot)
Áh, nem tartja magánál...

HAJLÉKTALAN Elrejtettem. (Holttesthez) Komám, ébredj!

BANKI ALKALMAZOTT Neked nem kell,
nincs szükséged rá,
engem viszont kirúgnak,
ha hiányom lesz

HAJLÉKTALAN Sikkasztottál?
Komám, segíts!

BANKI ALKALMAZOTT Semmi közöd hozzá.
Add ide azt a kártyát!

HAJLÉKTALAN Tudom már, a kamera,
amikor pénzt vettem fel.
Te ülsz a kamera végén,
és sasolod a csávókat,
és stírólod a csajsziakat...

ELADÓLÁNY Mi történik itt?
Megtámadt ez a hajléktalan?

BANKI ALKALMAZOTT Megtámadt! El akarta venni pénzem.

HAJLÉKTALAN Hazugság! Ő akart kifosztani éppen.

BANKI ALKALMAZOTT Nevetséges. Ne higgy neki.

HAJLÉKTALAN Komám, szóljál, Krisztus nevére kérlek,
most légy tanúm, ha van még benned lélek.

ELADÓLÁNY Szegény ördög, ez már örökre hallgat,
ahogy elnézem, Ítélet Napig alhat.

HAJLÉKTALAN Ó, testvérem, tebenned már a béke
öltött tetet, mint a Halál képe,
ezért ha kérhetlek, szólj majd ottan értem,
emlékezz, hogy közbenjárásod kértem.
Bár nem hiszek se túlvilágba, mennybe,
de egy kis protekció az mégis jól jöhetne.
Mért állsz szóba ilyenekkel este.

ELADÓLÁNY Belém kötött.

BANKI ALKALMAZOTT Mit tervezel?

ELADÓLÁNY Csak sétáltam itt.
Hosszú volt a nap.

BANKI ALKALMAZOTT Szuszogd ki magad.

ELADÓLÁNY Szerencse, hogy jöttél.

BANKI ALKALMAZOTT Emlékszel, nemrég
összejöttünk egy buli után...

ELADÓLÁNY Igen, igen. Kellemes volt talán.

BANKI ALKALMAZOTT Szerintem érdemes volna folytatni.
Csak nincs időm,
szólt nekem Akárki,
hogy rendezzem tartozásom.
Megszorultam, kéne egy kis kölcsön.

ELADÓLÁNY Nevetséges, hisz bankban dolgozol.

BANKI ALKALMAZOTT Gyorsan kéne, és lehetőleg a társam,
fizetek rá kamatot is busásan.

ELADÓLÁNY Nem segíthetek, mert le vagyok égve.

BANKI ALKALMAZOTT Akkor ne tarts fel. Mehetek? Na végre.

Banki Alkalmazott elindul. Autó motorjának közelítő hangja. Fékcsikorgás. Továbbhajt. Hajléktalan és Eladólány odafut. A halott Banki Alkalmazottat cipelik

HAJLÉKTALAN Így jár, aki folyton a pénz után fut,
az élet útján megtalál egy kátyút,
csak egyszer botlik, de az végzetes,
egy busz sodorja el, piros hetes,
a gyorsjárat, amely jobban sietve
nem látta, hogy akárki már bevette
a kanyart itt, mert hiba csúszott

a számításába szegény fejének.
Legyen neki könnyű a föld, s a számla
ne lendüljön negatív tartományba,
amelyen tartozását tartja nyilván Isten,
mert ember volt, esendő mégpediglen.
Úgy van, de kutassuk át ruháját,
mielőtt tárcsázzuk a mentők számát,
hátha volna nála némi készpénz,
hogy ne lanyhuljon lelkünkben a részvét.

V. INTERLÚDIUM

Eladólány

A FIX-DAL

Csak eccer vón egy fix pasim,
Ki minden este horkol,
Egész nap csak pénzt keres.
Fejben remekül számol,
És mint Johnny Depp, smárol.

Ha volna nékem fix pasim,
Akkor vón dohányom,
És vón lakásom, bérletem
Este az operába,
Ráznám flitterruhába!

És volna egy fix fodrászom,
Járnék a szaunába,
Vóna sztájlisztem saját,
És fix lenne a méretem,
S irigynék az életem.

Ha volna nékem fix pasim,
Lenne havi fixem.
De csak a havim van nekem,
És nincsen semmi fixem,
Túl a harmadik ikszen.

AKÁRKIMASZK A következő jelenetben láthatjuk, hogy mi a',
mikor az emberi test merő biológia,
és nincsen benne semmi transzcendenciába
áthajló jelentés. A jog csupán a textust látja.
A Bolygó Hollandi egy visszatérő vámpír,
de ismertebb már Drakula, és még fontosabb
a jogdíj,
hogy kinek kell fizetni azt és mennyit,
fellép ma Önök előtt Akárki itt.
A most következőket csak az kövesse,
ki sosem fél, és idegzte drótkötélke.
Csak az maradjon, akinek lelkiismerete tiszta.
De aki bűnös, jegyét a pénztárnál váltsa vissza!

6. LAKÓPARK KAPUJÁBAN

Itt Lakó Nő, Nem Itt Lakó Férfi, Holland Rabbi, Holttest

ITT LAKÓ NŐ Jó itt nekem, tudják? Mióta felnőttem,
akármikor jöhetnek haza. És nem kérni
meg apa vagy anya: „Ilyenkor kell hazaérni?”
Amíg az ember gyerek vagy kamasz,
hallgat, tűr, majd lázad, mert megjön a tavasz,
és várja őt a földi szerelem,
mert a testben sok hormon terem.
De a szülők folyton rinyálnak,
a családban pozitív mintát kínálnak.
De „kit érdekel?” – így szól az ember,
míg fiatal. Aztán lassan rádöbben arra,
hogy nélküle fut a szekér, és hallja,
hogy kikopott már a társaságból,
már nem őt sztárolják, de gyávaságból
ritkábban néz tükröbe, hogy azt hihesse:
hogy csábító még és izgalmas a teste.
Aztán az életből fokként száll ki,
míg lassan rájön, hogy ő is csak Akárki.

A MOSOLY-DAL

Bár csábító az alakom,
De húsból van a testem,
S mert egész nap csak dolgozom,
Fáraszt a munkahelyem.
A mosolyom, a mosolyom,
a mosoly ad el engem.

A hús romló és rózsaszín,
És levét enged holtan,
És bőr borítja döntően,
Ízét még nem kóstoltam.

De azt mondják, hogy ehető
Az ember is nagy néha,
Ezért jutott Odüsszeusz
Kirkénéél vágósúlyba.

És voltak kannibálok is,
Akik csak mosolyogva
Fanyalogtak a csontokon
Az agyvelőt majszolva. –

Az ember alig változik:
Csak kulturáltabban teszi
A Tőke, hogy a Profitért
A fogyasztókat megeszzi.

És közben mosolyognod kell,
Bankokban és terekben,
Mert térfigyelő rendszeren
Közvetítnék egyenesben.

Egy boltban mint alkalmazott
Csak lógatod a lábod,
És pénzt csinálsz a Tőkének,
Ha mosolyod herdálod.

És jönnek a panaszosak,
Csak vigyorogsz reájuk.
„Mindent ígérj, semmit se tégy”,
Ez legyen fő szabályod.

Egész nap a mosolyod
A tölcser fagyit tölti.
S a vevő majd a pénzt
A fogorvosra költi.

Hisz másoknak is létkérdés,
Az ő hibátlan fogsoruk,
Mert csak ha profi mosolyuk,
Akkor megy majd jól soruk.
A mosolyuk, a mosolyuk,
A mosolyuk az áruk.

ITT LAKÓ NŐ Most már hiába jövök haza,
nincs senki, aki azt mondja:
„Hol voltál ilyen soká?”
„Már megint milyen a ruhád?”
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Bocsnát, itt lakik maga?
ITT LAKÓ NŐ Itt éltem le életem felét,
húsz évet, most negyven vagyok.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Örülök. A társam itt hagyott.
Eltévedtem. Talán megszállhatok.
Ha volna kedves...
ITT LAKÓ NŐ Nem ismerkedem utcán.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Engedjen be, könyörüljön rajtam,
üldöznek, de azt hiszik, meghaltam,
most nem keresnek néhány percig.
ITT LAKÓ NŐ Tán csak nem a nagy fekete Mercik,
amelyek elszáguldtak erre főleg?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Azok lesznek, s ha visszajönnek, lőnek.
ITT LAKÓ NŐ A házirend miatt sem engedhetem be,
mert úgy látom, hogy véres a cipője,
és koszos lesz a járólap nagyon.

NEM ITT LAKÓ FÉRFI A cipőmet majd a kukában hagyom,
csak engedjen be, a Szűzanyára kérem!
ITT LAKÓ NŐ Ha ismer valakit, itt a neve,
és a kaputelefonon beszél vele.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Rég voltak erre valahol barátok,
egy család, talán reájuk találók.
ITT LAKÓ NŐ De mi van akkor, hogyha nem kívánna?
Akárki jó, aki itt lakik a házba',
és befogadná magát éjszakára.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Csak most segíts meg, Jószerencse, kérlek.
ITT LAKÓ NŐ Csengessen fél akárkihez, végre.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Itt lakik a Jedermann család?
ITT LAKÓ NŐ Jedermann? A tetőtérben talán...
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Jártam náluk itt, csak nem emlékszem,
a feleség aranyszívű, csupa érdem.
ITT LAKÓ NŐ Ne túlozza el... De mondja, jól van?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Elmúlik majd,
nem vagyok itt biztonságban.
ITT LAKÓ NŐ Nem szeretném, hogyha baja esne,
ez rendes környék,
kielégítő a rendőri jelenlét.
Lakik erre néhány diplomata
és számos politikus ...
De nézze csak itt, bár halvány,
megkopottan, de itt áll: Jedermann.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Remélem, emlékszenek rám... (*Felcsenget*)
ITT LAKÓ NŐ Talán ne nyomja ilyen hosszán.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Halló? Engedjenek be, kérem,
veszélyben van a létem.
JEDERMANN Már bocsánat, de késő van nagyon,
és nem vártunk mást, én úgy számolom,
már megérkezett minden vendég, nemde?
Becsuktuk az ajtónkat örökre.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Jedermann úr, eressen be, kérem,
társam megölték nemrég itt a téren.
JEDERMANN Manapság az emberélet semmi,
értse meg, nem akarok belekeveredni.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI De üldöznek és vadásznak reám.
JEDERMANN Nekem meg elrontja az éjszakám.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Emlékezzen, a Jótetre, reám.
JEDERMANN Eresszen be, utoljára kérem.
JEDERMANN Mit használ, ha talán emlékszem?
A Jótettért cserébe mit reméljek?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Erejével eltörlik a Vétket.
ITT LAKÓ NŐ A vétek olyan, mint a harmat reggel,
elpárolog, mire a lusta felkel.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Ne legyen rest, higgyen a Jóban.
JEDERMANN Mi hasznom benne?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Megnyerheti a lelkét reggelre.
JEDERMANN Buli van, a születésnapom,
a jótettet most holnapra hagyom.
Ma mulatok, és nem gondolok másra,
csak testemre, s mi annak kívánsága.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Lehet, holnap már késő lesz nagyon...
JEDERMANN Most van késő,
és ha jót akar, ne zaklasson, hallja,
a rendőrséget hívom, ha akarja.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Látja, így jár, ki emberben bízik,
a teste meg a férgeknek jól húzik.
ITT LAKÓ NŐ De mi a baj,
ki üldözi és mért?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Vitába keveredtünk,
és a társam megmentett engem,
mikor halálra vártam.
ITT LAKÓ NŐ Maga talán bűnöző?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Mit jelent e szó?
ITT LAKÓ NŐ Aki morált megveti,
de a pénzt azért még szereti.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Előítélet ez,
jó, hogyha tudja,
a morál és a pénz nincs kapcsolatban
egymással, csupán a tévésorozatokban.
ITT LAKÓ NŐ Minden ítélet előítélet,
a beszéd burka.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI Nem szeretnék filozofálni;
sebem is ég, és nem bírok már állni.

ITT LAKÓ NŐ	Mehetett volna könyvelőnek, akire véletlen sem lőnek.	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Testvérem, most tőled búcsúzólok. Gondoljanak a sárból készült testre, kit elhagyott az élet most örökre. A halott testet a földre kell fektetni. Én nem merek hozzányúlani. Nekem tilos a halottat érinteni, én kohanita vagyok.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Ahogy maga azt képzeli! Tudja, aki burokba született, annak nincs fogalma arról, mi az életet átszövő üzlet, melyet úgy szoktak nevezni: élet.	HOLLAND RABBI	Tegyen valamit érte, ez a maga dolga.
ITT LAKÓ NŐ	(a közönséghez.) Tudják-e maguk, hogy mi az élet?	ITT LAKÓ NŐ	Zsidó volt a megboldogult?
	Vagy csak azt hiszik, hogy élnek? Hogy eljöttek ide megnézni minket, ez erősíti a házastársi köteleket, mint a szex meg a közös gyerek?	HOLLAND RABBI	Talán. Könnyen lehet...
	Vagy jó buli, az időt haverokkal tölteni és a mama pénzét színházjegyre költeni? Mert ki a gépek helyett dolgozik naponta, az belenyugszik abba napról napra, hogy ő maga is csupán a pénznek függeléke.	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Miből gondolja?
NEM ITT LAKÓ FÉRFI	(színtén a közönséghez beszél) Ez demagógia: a pénz csupán csak számok, amit az emberi képzelet teremtett. Gondolják csak el, léteznek az űrben számok?	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Hát, hogy is mondjam, nem volt rajta fityma.
	Volt geológus, aki egyet már kiásott? A pénz az viszonyszámok rendszere, a ködösítés nem a pénz, hanem a Tőke érdeke.	HOLLAND RABBI	Nem beszéltek erről soha?
	A Tőke nem ember és nem is nép: nem örmény, nem zsidó és nem is mész, pártus vagy perzsa, kínai vagy amcsi, a Tőke a szeretet hiánya, mint aki Akárki mobilján csörög majd a hírek alatt egy este: „Halló. Itt lakik Akárkinek a teste?” És vacogva szól sz ki majd, hogy „Á nem. De...”.	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Szakmai kérdésekről szoktunk, a magánélet tabu.
	Az annyit mond majd: „Nem érdekel a hája, a hamburgerbe töltött húspogácsa, az értékesebb része kell: a Lelke. Azért jöttem, hogy a banknak megtérítse az összes tartozását, amit felvett életébe, azért hagyom életbe, hogy azokat fizesse.”	HOLLAND RABBI	Talán nézzük meg neki, hátha maga látja...
ITT LAKÓ NŐ	De ha nincs munkája?	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Nem szükséges, a hitközségnek áll jogában.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Akkor jövök én és a barátom, pénzbehajtók vagyunk télen-nyáron.	HOLLAND RABBI	De mit csináljuk akkor?
ITT LAKÓ NŐ	De ha mégsem tud fizetni?	HOLLAND RABBI	Megszaggatjuk a ruhánkat, s mondjuk: <i>Yit'gadal v'jit'kadash sh'mé raba.</i>
NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Akkor van kisfia vagy lánya, esetleg egy kivethető veséje vagy mája...	HOLLAND RABBI	<i>Magasztaltassék és szenteltessek meg az Ő neve...</i>
ITT LAKÓ NŐ	Mi szerények vagyunk, bármit elfogadunk. Fúj. Megérdemli, hogy megöljék magát. Lepuffantsák, mint egy veszett kutyát. Könyörületet tőlem ne is kérjen, maga sem adott soha, ha jól értem.	ITT LAKÓ NŐ	Együtt mondják. Húzódozva. Kelletlenül. Lassan átszellemültebben
	<i>Rabbi jön</i>	HOLLAND RABBI	V'im'ru, Amen
HOLLAND RABBI	Salom! Jó éjszakát. Úgy hallottam, a könyörületről beszéltek éppen, ami a legnagyobb micve itt a létben.	ITT LAKÓ NŐ	Maga is be akar jönni a házba? Még sosem láttam, és erre nem is laknak... hogy is mondjam aztat...
NEM ITT LAKÓ FÉRFI	A megbocsátás tőlem sem áll távol, csak épp a munkám, ami ebben gátol...	HOLLAND RABBI	Zsidók? Már úgy érti?
ITT LAKÓ NŐ	Én itt hagyom magát az utcán. Jó éjszakát!	ITT LAKÓ NŐ	Nem akartam mondani, tán sérti...
	<i>Kinyitja az ajtót. Azon kiesik a Holttest</i>	HOLLAND RABBI	Gyerek voltam még, és anyámmal bujócskáztunk épp erre a Halállal.
NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Hú!	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Becsöngettünk minden ismerőshöz és ismeretlen családokhoz, nőkhöz, és mindenütt azt mondták: „Sajnálom.”
	Óh, testvérem, minden elveszett hát! Emlékszem, hogy szeretted a munkát. Úgy összenőtünk ennyi év alatt, kiismertelek, akár önmagamat, és tudtam, te is ember vagy: esendő, a létezésben, mondhatni, egy kezdő. De mennyit dolgoztunk mi együtt, a szép emlékek összekötnek bennünk', a pénzbehajtás végül is egy szakma, szeretni kell azt is, aki behajtja.	ITT LAKÓ NŐ	Mígnem valaki mondta, hogy: „Várjon, a gyermeket hagyja itt. Maga nem maradhat...”
ITT LAKÓ NŐ	Egy kicsit majdnem szipogok.	NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Ezért élek én most. A szavaknak nagy hatalma van a Teremtésben. Mindenfelé éltem, most Hollandiába' vagyok rabbi. Anyám elpusztult a gázba'.
		ITT LAKÓ NŐ	Azért jöttem, hogy elbúcsúzzam attól, aki megmentett a biztos haláltól.
		HOLLAND RABBI	Telefonon szoktunk beszélni néha, kérte, hogy elbúcsúzna, mert béna lett, és érzi már, hogy közel a Halál...
		NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Óh, ez olyan megható. Ma már nem olyan, mintha volna anyja?
		ITT LAKÓ NŐ	Hálás vagyok neki, és nagyon szerettem, de az anyám halálát szeméremre vetettem.
		HOLLAND RABBI	A Könyörület csak így lehetett áldás. Néha a szeretet benyújtja a számlát; keménynek kell lenni, mint az élet.
		NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Maga aztán itten nem beszélhet. Három gyermekem van, kérem, csak megszolgálom a bérem, valamiből fel kell nevelni őket.
		ITT LAKÓ NŐ	Kik várják itt magát?
		HOLLAND RABBI	A Jedermann család lakott itt régen, ennek az új lakóparknak a helyében.
		ITT LAKÓ NŐ	Itt laknak most is, van egy idős néni... Ő lesz az, az öreg Rézi.
		HOLLAND RABBI	Szar dolog volt, amit magukkal tettek, de elévültek már ezek a tettek, és az is csak egy munka volt, talán.
		NEM ITT LAKÓ FÉRFI	Én együtt érzek, higgye el, na ná! Magának nincsen morális alapja.
		ITT LAKÓ NŐ	A morál nem alapja semminek, nagy tévedés, amikben maguk hisznek!
		NEM ITT LAKÓ FÉRFI	A másik ember teste az tabu.

NEM ITT LAKÓ FÉRFI ITT LAKÓ NŐ Ez csak olyan maszlag és kamu. A pénz különít el az aljanéptől: vagyis a neveltetés meg a morál.
 NEM ITT LAKÓ FÉRFI HOLLAND RABBI Az mondja ezt, aki gazdag. Sok mindent pénzért lehet venni, de bátorságot nem lehet szerezni. Isten nem távoli fellegen lógatja a lábát, hanem így nevezzük az ember moralitását, vagyis a cselekvő kegyelem. mutatja meg az Istent nekem.
 NEM ITT LAKÓ FÉRFI Ezért is, engedjen be, hadd kérjem megint, mert nem vagyok biztonságban idekint.

Lövés dördül a nézőtér felől, a Férfi összeesik. Mindketten a nézőtér felé néznek

ITT LAKÓ NŐ Jaj, jaj.
 NEM ITT LAKÓ FÉRFI Eljött a vég. Ez az én hibám. Az én anyám nem lehet büszke rám, és mindent szánok-bánok, a Kegyelemhez mostan visszaszállok. (Meghal)
 HOLLAND RABBI Emeljük fel a kezünket talán. Lehet, hogy még lőni fognak.

Reflektorból erős fénnel világítják meg őket. Ketten egymás mellett, feltartott kézzel, kényszerű arckifejezéssel

ITT LAKÓ NŐ Gondolja? Kezdek félni én is. (Kiáltja) Nem ismerjük ezt a férfit!
 HOLLAND RABBI Ne lőjenek! Ártatlanok vagyunk, A Mindenható, áldott legyen neve, nyugtassa meg lelkét nagy Szelleme.
 ITT LAKÓ NŐ Ó, szegény. Azt hittem, csak trükköz. A gyilkosok, úgy látszik, visszatértek, az egyik halott volt már régen, most végeztek a másikkal is szépen, addig beszélgettünk itten a morálról, míg elfeledkeztünk a gyilkolásról.
 HOLLAND RABBI Az Örökkévaló sosem felejt, az ember pedig pusztán egy selejt. (El)

VI. INTERLÚDIUM

Akárkimaszk

RETTEGETT IVÁN DALA

Azt hazudják: hóhérkodtam, hogy Rettegett Iván voltam. Azt is mondják, hogy gyilkoltam, csecsemőket tűzbe dobtam.
 Csak ha fázott a fülük, akkor fűtöttem velük.

Nem volt ottan semmi, kérem, még hogy tömeggyilkosság?! Rágalom ez, és kikérem, szemenszedett hazugság.
 Nincs morális problémám, átalszom az éjszakám.

Unokáim is szeretnek, tisztos polgárként ismernek. Csak mert mondtam néhány szitkot, vádolnak a zsidó piszkok.
 Isten hosszú élettél áldott meg s egészséggel.

Nem volt semmi Auschwitzba'. Uszoda volt, na meg micva. Volt ott fürdéslehetőség és humánus Vezetőség.
 Nem volt semminek hája, hizlalda volt Treblinka.

Szadistának is mondanak, kígyót-békát rám hordanak. Különleges kiképzésen megtanultam: nincsen Isten.
 Jól csinálta az SS, hogy irtotta ezeket.

Nem volt ottan semmi, kérem, még hogy tömeggyilkosság?! Rágalom ez, és kikérem: szemenszedett hazugság.
 Nincs morális problémám, átalszom az éjszakám.

AKÁRKIMASZK Az ember itt csak széttárja a karját... Mit gondolnak Önök? Hallják? Az igazságot könnyen elhazudják, csak hangosan és sokszor mondják, és lehet, hogy majd egyszer elhiszik? A tanulság, legvégül elszökik...

7. SZÍNPAD ELŐADÁS UTÁN

Díszletező, Színésztanonc, Takarítónő, Holttest

A színpadon előadás után a Díszletező dolgozik, pakol. A sötét nézőtér felé beszél néha. Betéved a Színésztanonc, valamit itt felejtett. A nézőtér felől beszélgetés közben megdobálják őket

DÍSZLETEZŐ Ha az előadásnak vége, és a színház-terem üres lesz, néhány díszletmunkás jelenete következik. Felsőtétben vaklál, egyedül a jelmezek között. Nyakkendő, sál, egy pohár eltörött... Egy játék kellékei szerteszórva utalnak még az emberi nyomokra, és a poros csendben mégis ott rezegve megjelenik az este minden tette; minden szerep újra színre lép, és kezdetét veszi a bűnök számbavétele: mert a színházban a Lelkiismeret vásárolt meg ma minden jegyet.

Vajon maradt még itt valahol néhány, vagy elmentek már sorban némán, a minden élők útján libasorba, vagy férj-feleségként karonfogva, elmerengtek még az est csodáján, a színház titkán és szereposztásán a játéknak, amely feledhető volt, És beülnek még inni egy pohár bort. A távol lévő közönséghez szölok, a nézőtér elsüllyedt tengerén, a fáradt levegő maradt meg én.

Néhány korábbi szerep kellékét veszi fel, és akkor azokban a szerepekben szólal meg

„Ó, én nyomorult, már hová legyek? hogy a végtelen bú el ne érjen? – Halál, kegyed csak holnapig kíméljen, míg az igaz útra térhetek magamba szállva bölcsen.” Így kezdte Akárki, miközben új jelmezét próbálja fel, s a színpadon magában énekel. Mert végül is minden játék csupán, az emberek közötti viszonyok, lám, magukban hordják a félreértést, és annyi bűn nem más, mint tévedés: hibás önismeret csapdája hozza magával a halált jóra és gonoszra. Míg a szerepek között válogatva rábukkannak az egyetlen Halottra, őt minden Testben fellelheti bárki, mert ő az, akit úgy hívnak: Akárki.

A SZEREPEK DALA

A Könyörület néhanap kihagy,
Mert más országokban a baj de nagy,
És menni kell neki, de visszajön,
Majd várhatom, szemembe' nincs ma könny. *(Brühühü...)*

A Szorgalom az olyan álmatag.
Ez jó szó. E szónak te is álma vagy.
És rossz rímeket gyártasz hajnalonként,
Mert nem alhatsz tovább az ágyadon még... *(Ásít...)*

A Barátság, mondhatom, álmatag.
Találtam ezt a szót, kicsit vacak.
Illesztgetek hozzá más szavakat.
Hoppá, ez lesz hozzá legjobb: bávatag. *(Bávatag...)*

A Megbocsátás, ha magamra hagy,
Nála nélkül tán nincsenek szavak.
És nem tudom, miket is hordok össze,
eszéért van asz, hogy beszédem oly pöszke... *(Pöszke...)*

Az Együttérzés ha magamra hagy,
Már nem felejem el a szabályokat.
Hogy játszma közben nem kell itt rinyálni.
S ha újra kezdem, hogy kell jól csinálni... *(Csinálja...)*

DÍSZLETEZŐ Ezt szeretem legjobban, mikor
már üres minden szék, és nincs nyikor,
az előadás emléke még lebegve,
mint könnyű csend a párfümos terekre,
úgy ereszkedik le, hogy elnyogodjon
a gyötrő lelkiismeret a színpadunkon,
hogy sikerült-e az előadás,
varázslat volt, vagy pusztá ámítás?
Ezt az élet dönti el, mert látni,
hogy hagyja el a színházat Akárki,
ki este hétkor úgy jött be, hogy fáradt,
és tízkor lelke bő folyamként áradt.
Büfébe ment, és vásárolt egy pezsgőt,
és megtisztult, és szíve is úgy megnőtt...

Színészstanonc jön

Te itt vagy még? Azt hittem, mindenki
a klubba ment már át ünnepelni.
SZÍNÉSZTANONC Segíteni jöttem, hogy hamarabb végezz.
DÍSZLETEZŐ Kösz. De szeretek itt.
SZÍNÉSZTANONC Tiéd a színpad. Jó, mi?
DÍSZLETEZŐ Csend van, de mégis sűrű a tér.
SZÍNÉSZTANONC A szavak hiánya...
DÍSZLETEZŐ Talán. Még nem ért véget,
valami itt remeg a levegőben.
SZÍNÉSZTANONC Ezt érzem én is.
DÍSZLETEZŐ Néha egy szó is szíven talál,
egy mondat mintha mást jelentene,
mint tegnap este...
SZÍNÉSZTANONC Hány éve vagy te itt?
DÍSZLETEZŐ Huszonnyolc talán...
Az évek összecúsznak. Régen.
SZÍNÉSZTANONC Mennyi mindent láthattál, te jó ég!
DÍSZLETEZŐ A színpad mögül láttam mindent másként.
Vagy legalábbis oldalról srégen.
Színész helyett díszlemező lettem.
A szavak helyett a tárgyakat szerettem.
SZÍNÉSZTANONC Megejtő egy ilyen festett karton,
a tér helyett a perspektíva vágya
fogadja a tekintetet magába...
DÍSZLETEZŐ Vagy ez a kő, habszivacsból vágva.
SZÍNÉSZTANONC A látszat az ő valósága.
DÍSZLETEZŐ Úgy meghatott ma az egyik szerep.
SZÍNÉSZTANONC Melyik volt az?
DÍSZLETEZŐ A pénzbehajtó.
Nem volt gonosz, csak gyáva.
SZÍNÉSZTANONC Ja. Lúzer.
DÍSZLETEZŐ Nem mindenki lehet főhős a saját életében.

SZÍNÉSZTANONC Ja. Van, hogy nem éled át,
csak játszod.
DÍSZLETEZŐ A színész rutinja végül a magánya.
Tudod, már csak egyedül van,
övé a színpad. Már nincs benne a világba'...
SZÍNÉSZTANONC Na és a tárgyak?
DÍSZLETEZŐ Nem tárgy számára.
SZÍNÉSZTANONC Akkor mi?
DÍSZLETEZŐ Kellék.
SZÍNÉSZTANONC Úgy veszi kézbe, mint kelléket?
DÍSZLETEZŐ Rosszabb. Ő is tárgy lesz:
a tárgyhasználat tárgya.
SZÍNÉSZTANONC Túlbonyolítod.
DÍSZLETEZŐ Ah, öregszem.
SZÍNÉSZTANONC Menjünk sörözni.
DÍSZLETEZŐ Még nem fejeztem be.
SZÍNÉSZTANONC Segítek.
DÍSZLETEZŐ Kösz.
SZÍNÉSZTANONC Szép volt a ma este. Jól játszottatok.
Az nem kétséges, hogy ma színre vittük
az embert, aki esendőbb, mint hittük,
de hogyha van remény a jóra,
megtér rögvést, mindjárt első szóra.
DÍSZLETEZŐ Én nem így tapasztaltam...
SZÍNÉSZTANONC Elfogult vagy, az ember csak szerep.
És olyan, amilyenre teszed.
Ha jót mutatsz neki, a jóra hajlik,
szívében a rossz ellen ádáz tusa zajlik.
DÍSZLETEZŐ Aligha van ott több, mint pusztá tárgy,
merő önzés, pénz és testi vágy...
SZÍNÉSZTANONC Nagy tévedés. Az isteni jelek
ott vannak, a hitványban is megleled.
DÍSZLETEZŐ Jaj, sírhatok-zokoghatok,
mert nincsen semmiféle társam,
ki támogatna, útra indulót,
s sehol se tartok még a számadásban.
Hogy bocsánatot nyerjek, hogy csináljam?
Bár ne teremtet volna Isten,
az lenne az egyetlen hasznom itten.
SZÍNÉSZTANONC *(kifelé)* A színházak nagy ripacsai
a társulat nem színész tagjai!
Ne gyászold magad, inkább gyere,
a klubban vár a többiek kegye,
kik nélküled elveszettek lennének,
és minden szerepbe beleégnének.
DÍSZLETEZŐ Tudom, sokat köszönhetek nékem,
de mindezért vállveregetés a bérem.
*Egy függönyszerű drapériát lehúzva, mögötte láthatóvá válik a kanapén
egy letakart alak*
De mi ez itt? Olyan, mint egy bábú,
nem is kicsi, pont életnagyságú.
Ez nincs benne az inventáriumban,
meg akarnak tréfálni, olyan gyanúm van...
SZÍNÉSZTANONC Érdekes, ez tényleg nem volt itt
az előadás közben...
DÍSZLETEZŐ De nézd, a takarója ott nem véres?
Nem merek hozzányúlni, még bevérez...
SZÍNÉSZTANONC Ugratás lesz. Biztos a kollégák
eszelték ki valamilyen tréfát.
DÍSZLETEZŐ Ha tréfa is, én nem kérek belőle,
én elmegyek. Csak maradjon, ha dőre!
(Közben lehúzza róla a leplet)
SZÍNÉSZTANONC De mégis itt van egy ember, akárki,
nem hagyhatjuk itt, mint egy tárgyat.
Bár lehet, hogy tárgy, de a darabban
átváltozott, ott lélek lakott abban...
Bejön a Takarítónő. Mint az első jelenetben: felöltözve, indulni szeretne
TAKARÍTÓNŐ Na, menjenek, na, menjenek el végre,
nekem ez a munkaidőm elvégre.
Fáradt vagyok, reggel kezdtem a sihtát,
hajnalban már elegendő lett a pasikból...
DÍSZLETEZŐ Jó, befejezzük mindjárt
TAKARÍTÓNŐ De jó lenne, ha húznák

SZÍNÉSZTANONC már végre el innen e béliüket,
Zárnom kell. A buszomat lekésem.
(szerepet alakít) Jó lesz, hogy ha kicsit visszaveszel, baby,
vagy beléd ereszték egy régi forgótárasból néhányat, oszt nézhetsz.

TAKARÍTÓNŐ Tudod, kivel fenyegetőzz, te nyikhaj.
Statisztából vergődteél fel tanoncnak,
de tehetséged annyi, mint a pontynak.

DÍSZLETEZŐ Miért e sértett hang? Miért a kétely?
Miért a sértődés? Na és froclizni mért kell?

SZÍNÉSZTANONC Nem én kezdtem...

TAKARÍTÓNŐ Marhára elegendem van már a napból,
húzzatok el, hadd takarítsak akkor...

SZÍNÉSZTANONC Elhúzzunk már, csak ezt kapd el,
szívedre célzok, amely engem megsebezett...
(Játékosan rálő – éktelen nagyot durran)

DÍSZLETEZŐ Baszki! Mi a halál volt ez, haver?

SZÍNÉSZTANONC Ne hülyéskedj! Te vagy a díszletes!

DÍSZLETEZŐ Ez éles volt. A faszom ki van veled.

SZÍNÉSZTANONC Mi a franc volt ebbe',
nem vaktöltény?

DÍSZLETEZŐ Nézd a nőt, kinyúlt szegény,
és a szája szélén buggyan ki a vére,
és a szíve táján itt a bemenet,
a legjobb lesz: ismerd el tettedet!

SZÍNÉSZTANONC Ne mondd! Akkor most mi lesz velünk...

DÍSZLETEZŐ Veled, kispofám, engem hagyj ki, jó?

SZÍNÉSZTANONC Nem úgy van az,
a fegyvert te adtad...

DÍSZLETEZŐ Mi az, hogy én adtam...?

SZÍNÉSZTANONC Te vagy itt a díszletező, nem?

DÍSZLETEZŐ Na és akkor?

SZÍNÉSZTANONC Ez bűnségédlet.

DÍSZLETEZŐ Ne akassz ki, mit segédlek?

SZÍNÉSZTANONC Az éles töltényt nem én tettem bele.

DÍSZLETEZŐ Talán csak nem én?

SZÍNÉSZTANONC Azt vallom majd,
a törvény az kemény.

DÍSZLETEZŐ Ilyen szemét nem lehet egy ember.

SZÍNÉSZTANONC Egyedül maradsz majd ezzel a véleménynyel.

DÍSZLETEZŐ Az ujjlenyomatok majd megóvnak.

SZÍNÉSZTANONC Tévedsz, hisz rajta van az ujjad.

DÍSZLETEZŐ Mit tegyek akkor, hisz ártatlan vagyok?

SZÍNÉSZTANONC De én is, hiszen játszottam, tudod!

DÍSZLETEZŐ De hisz egyikünk se részes
e halálban, mely itt esett.

SZÍNÉSZTANONC El kell tüntetnünk minden nyomot,
a testet is, kivisszük a folyópartra,
nem messze van a hajóállomás.

DÍSZLETEZŐ Hadd keressék ott, hisz senki sem hibás.

SZÍNÉSZTANONC De nem találnak egy DNS-nyomra?

DÍSZLETEZŐ Ha sapkát teszünk nyomba,
és kesztyűt magunkra,
a díszletkocsin gyorsan kigurítjuk,
nem jár senki arra most. Talán megússzuk...

DÍSZLETEZŐ Lehet benne valami, amit mondasz.

SZÍNÉSZTANONC Tegyük hát! Óvatosan fogjad.

DÍSZLETEZŐ Hidd el, nem tettünk semmi rosszat,
a Sors volt az, amely bennünket bosszant.

SZÍNÉSZTANONC Ilyen kelléket még sosem pakoltam.

DÍSZLETEZŐ Minden ember nehezebb megholtan...

SZÍNÉSZTANONC Vajon miért?
Mert nincs benne a lélek,
mely testem emeli, amíg még élek.
De ha meghalunk, a bűnnek súlya,
lehúzza minden tagunkat Orcusba.
Hová?

DÍSZLETEZŐ Nem lényeges. Alá...

SZÍNÉSZTANONC Tudod, az Alvilágba...

DÍSZLETEZŐ Baszki. Fogyózatott volna a csajszi.

SZÍNÉSZTANONC Ne tegyünk neki most már szemrehányást,
élég baj az, hogy már nem talál mást,
ki elvinné táncolni, meghívná egy piára...

DÍSZLETEZŐ Senki sem változhat meg már holtába.
De mégis: túl nagy a feneke...
Nem találok rajta fogást... A fene!

SZÍNÉSZTANONC Ne légy morbid! Szegény kis csajszi,
elég szívás, hogy senki nem fog neki benyalni...

DÍSZLETEZŐ És én ne legyek morbid? Nem attól kéne félni,
hogy nem fog velem senki sem kefélni?

SZÍNÉSZTANONC Nézőpont kérdése.

DÍSZLETEZŐ Na, emeljük fel a targoncára, hopsza.
Sérvet kapok. Berosálok most a nadrágomba...
(Gurgulázva nevet)

SZÍNÉSZTANONC Ne köpködj rá. Beszélj rendesen.

DÍSZLETEZŐ Mert megtalálják majd a DNS-em?

SZÍNÉSZTANONC Úgy van. Csak csendesen...
A testet a hajóállomáson felejtjük,
és az éjszakát a színészklubban töltjük.

A targoncával mindketten el

VII. INTERLÚDIUM

A kanapén letakart Holttest feláll és énekel

A DNS DALA

Mi tart össze sok uralkodócsaladot?
Az arisztokráciát talán a vére?
Talán a gyilkolás s a régi átkok?
Min alapul a társadalmi béke?
Min alapulna máson?
Mint a DNS-láncon!

Mert min is nyugszik a király hatalma?
Ki mondja meg, hogy mért pont ő az úr?
A WC-n ő is görnyedezve nyomja,
és hangosan szellent, hogy száll a dūr...
Min is nyugodna máson?
Mint a DNS-láncon!

A hercegek testében kék a vériük.
És azt beszélnek, hogy különleges
erkölcseiket mi fel sohase érjük,
még székletük is olyan szép s nemes.
Mert előkelő családjuk
őrzi DNS-láncuk.

Ez az alapja az öröklési jognak.
Ezért nagy érték hát a származás!
Mit érsz vele, ha szép vagy? Úgy is dobnak.
Az okosokra sem várhat ma más.
De ha jó a DNS-lánc,
szükségeget sosem látsz!

A pápa és a püspökök tanácsa
szentesíti az öröklés tanát.
De a bűnök végtelen leszármazása
nem igényel géntechnológiát.
A kegyelem tanába
nem illik a DNS lánc.

Az IQ-érték mérése is, kérem,
végső soron csak biológia.
A tehetség és a művészi érdem
nem több, mint pusztán csak egy génhiba.
Ha rossz a DNS-lánc,
engem többé nem lácc.

A közös ellenség gyűlöletén túl
mi tartja össze, mondd, a nemzetet?
És a múltak meghamisításán túl
a Történelem mitől szenvedett?
Az öröklődés átka
van a DNS-láncba'.

Mi fogja össze a családot fává?
A falloszé csupán a tisztelet?
És mi teszi a nőt ma rabszolgává,
s mi diszkriminálja a nőnemet?
Mi diszkriminálná más,
mint a DNS-lánc?!

Az Élet ilyen: közönyös és néma,
ki nem tanul, az elhullik hamar.
Készüljünk fel az evolúcióra:
kimutál egy vírus, s kész a baj!
Az élet sója
a DNS-kódja!

AKÁRKIMASZK A játék vége közel van nagyon már.
Unod, ugye? Na, ne fészengj. Lazuljál!
Akárki legyen, aki bajba itt kerül,
benne az élet végül lassan felderül.
A vízpart hajnal olyan, akár a béke,
a feltámadás és a remény vidéke.
A játék ott ér véget, ahol kezdve volt:
hajnal van megint, feldereng egy folt.
Csalóka fény, amely a víztükörre
a végtelenből vetül most örökre.
A Föld bolygón itten egy kicsi lélek
a Semmiből a Mindenségbe téved. –
Egy nehéz napnak vége. A test pihen.
Hajókiért. Sirály. Pára. Fény a vizen...

8. HAJÓÁLLOMÁS

Rendőrnnyomozó, Munkába Induló, Egy Kocogó, Holttest

A hajóállomás a folyóparton. A kikötő a nézőtérén van. Egy Kocogó időnként átfut a színen. Helyszínelés zajlik. A nő fehér lepellet letakarva a földön. A Rendőr jelmeze középkorias vagy futurisztikus

RENDŐRNYOMOZÓ Maga értesített bennünket?
MUNKÁBA INDULÓ Igen, igen. Itt volt ez a nő a padon,
mintha aludt volna. Fel akartam
ébreszteni, és akkor eldől...
RENDŐRNYOMOZÓ Hogy dőlt el?
MUNKÁBA INDULÓ A vállánál... (*Gesztikulál*)
RENDŐRNYOMOZÓ Nyúlt máshová is?
MUNKÁBA INDULÓ Nem, dehogy. Hová gondol...
RENDŐRNYOMOZÓ Úgy értem, ujjenyomatot másutt
nem hagyhatott?
MUNKÁBA INDULÓ Most hirtelen nem is tudom...
De nem hiszem.
Csak a vállán érintettem meg.
RENDŐRNYOMOZÓ Csukva volt a szeme?
MUNKÁBA INDULÓ Azt hiszem...
RENDŐRNYOMOZÓ Most nyitva volt vagy csukva?
MUNKÁBA INDULÓ Honnan tudjam? Azt gondoltam,
alszik. Hogy várakozás közben elnyomta
az álmot. És már dudált a hajó. Mondtam,
hogy jöjjön, ha nem akar lekésni.
RENDŐRNYOMOZÓ A hajójáráttal szokott menni?
MUNKÁBA INDULÓ Igen, a hajó átvész a túlsó partra,
ott van a munkahelyem. Mehetnék
földalattal is. De kellemeőbb
így. A víz fölött mindig tiszta a levegő.
Mire átérek, felfrissülök, néha olyan
érzésem van, mintha új ember lenne belőlem.
A stressz, az idegesség, tudja...
RENDŐRNYOMOZÓ Ez nem tartozik a jegyzőkönyvre.
Szóval a hajóra várt?
MUNKÁBA INDULÓ Igen.
RENDŐRNYOMOZÓ Miért?
MUNKÁBA INDULÓ A külvárosban dolgozom, a tó túlsó partján.
RENDŐRNYOMOZÓ És a belvárosban lakik?
MUNKÁBA INDULÓ Igen.
RENDŐRNYOMOZÓ Különös. Fordítva szokott lenni.
MUNKÁBA INDULÓ Örökölttem.
RENDŐRNYOMOZÓ Fel akart szállni az induló hajóra?
MUNKÁBA INDULÓ Igenis.
RENDŐRNYOMOZÓ És szólt a nőnek, hogy jöjjön.
MUNKÁBA INDULÓ Valóban.
RENDŐRNYOMOZÓ De az nem mozdult.
MUNKÁBA INDULÓ Pontosan.
RENDŐRNYOMOZÓ És akkor megrázta a vállát.
MUNKÁBA INDULÓ Fel akartam ébreszteni...
RENDŐRNYOMOZÓ Mert azt gondolta, hogy alszik.

MUNKÁBA INDULÓ Úgy van.
RENDŐRNYOMOZÓ Szemből lépett oda?
MUNKÁBA INDULÓ Úgy hiszem, nem. Inkább oldalról.
RENDŐRNYOMOZÓ A pad mellé állt?
MUNKÁBA INDULÓ Talán...
RENDŐRNYOMOZÓ Megmutatná?
MUNKÁBA INDULÓ Ideléptem, és óvatosan megérintettem a vállát.
Nem akartam megijeszteni.

A háttérben Egy Kocogó fut át. Egy időre mindketten arra néznek

RENDŐRNYOMOZÓ Látott itt valaki mást is?
MUNKÁBA INDULÓ Nem, egyedül voltam.
RENDŐRNYOMOZÓ Az baj.
MUNKÁBA INDULÓ Hogy érti? Ilyen korán
mindig egyedül szoktam lenni.
Meg is lepett, hogy mit keres itt egy nő.
Korábban még sosem láttam...
RENDŐRNYOMOZÓ Figyelte?
MUNKÁBA INDULÓ Nem, épp csak elhaladtam mellette.
Nem jövök korábban, csupán indulás előtt
két perccel. De már ismernek,
és megvár a kapitány.
RENDŐRNYOMOZÓ A kapitány is itt volt?
MUNKÁBA INDULÓ Nem. Csak tudja, hogy érkezem.
Még sosem késtem, és az életem
nyitott könyv előtte. Egy ily hajnali óra,
mondhatni, teljesen családias.
Még nincs különbség, csak a búcsúszóra
derül ki, ki megy, s ki marad
a hajón. Hisz olyan színpadias,
ahogy a szerepeket az élet kiosztja:
az egyiket a Jóra, mást Gonoszra...
Mint Rendező, az emberre rámutat,
hogy ki kapitány, és ki lesz az utas.
A beszélgetésben a határok elmosódnak,
ahogy a hullámok egymásba oldódnak:

AZ ALKALMAZOTT SZEREPEK DALA

Az ének közben a víz morajlása és a sirályok vijjogása időnként hallatszík

Az alkalmazott-lét az otthonunk,
egyik szerepből másikba szokunk.
S ha már kinőttük, mint csiga a házát,
levetjük ezt, és találunk más állást.

Ott másként kell majd létezni nekünk,
elvárják, hogy mindent akként tegyünk,
ahogy a főnök szereti azt látni,
egy alkalmazott nem lehet Akárki.

És így telnek évek és évtizedek,
bár nem fizetünk mi már tizedet,
se kilencedet nem vár el a kényúr,
de dolgozunk, amíg testünk lebénul.

A nap végén, mint citromnak a héja,
Laposra nyomva, mint a gyalogbéka,
indulsz vackodra, hogy másnapra
talpon legyél, és fitten, már fél nyolcra.

Mert vár téged a McDonald's ebédre,
esetleges, hogy van benne fehérje.
A gyorsbüfé s más műanyag-kajáláda
a Coca-Colát módfelett ajánlja...

Az alkalmazott léte csupa váltás,
kussolni kell, ha nem vagy éppen párttárs.
Mert senki sem pótolhatóan máma,
a szexuális szerepeknek hála:

A nő s a férfi munkavállaló csak
a társadalmi gépet összetartó csap.
Egy pótalkatrész, csak a munka tárgya,
és legfontosabb szám: a fogyasztása.

A végén majd a sírjára felírják:
itt fekszik, aki épp olyan volt, mint más.
Nem különbözött soha a Haláltól,
mert elidegenedett már rég önmagától.

Innentől kezdve a víz morajlása és a sirályok vijjogása egyre sűrűbben hallatszik fel, míg a jelenet vége felé ismét elhalkul. Néha hajókürt hangja hasít bele a jelenetbe

RENDŐRNYOMOZÓ Elégedetlen a munkájával?
MUNKÁBA INDULÓ Azt nem mondtam.
RENDŐRNYOMOZÓ Van családja?
MUNKÁBA INDULÓ Volna értelme?
RENDŐRNYOMOZÓ Itt én kérdezek!
MUNKÁBA INDULÓ Ez intim kérdés.
RENDŐRNYOMOZÓ A hatóság számára nem az.
MUNKÁBA INDULÓ Azt mondja meg,
miért halott ez a nő.
RENDŐRNYOMOZÓ Ki fogjuk deríteni.
MUNKÁBA INDULÓ Maguk?
RENDŐRNYOMOZÓ Nem hisz a rendőrségben?
MUNKÁBA INDULÓ Miért, már hinni is kell újabban magukban?
RENDŐRNYOMOZÓ Tisztelni mindenképp.
MUNKÁBA INDULÓ A rendőrséget?
RENDŐRNYOMOZÓ A törvényt, amelyet őrizünk és védünk.
MUNKÁBA INDULÓ Kinek a törvénye az?
RENDŐRNYOMOZÓ Mindenkié.
MUNKÁBA INDULÓ Frászt. A pénzé, a bankoké, meg azoké, akik magukat megfizetik.
RENDŐRNYOMOZÓ Mi a népet szolgáljuk.
MUNKÁBA INDULÓ Ne nevetessen. Azt mondták, ugye?
RENDŐRNYOMOZÓ És ezt maga elhiszi?
RENDŐRNYOMOZÓ Velem akar most vitatkozni?
RENDŐRNYOMOZÓ Erre nekem nincs időm.
MUNKÁBA INDULÓ Itt van ez a hulla, ezzel kell foglalkoznom.
RENDŐRNYOMOZÓ Ahogy elnézem,
ezzel már sok dolga nem lesz...
RENDŐRNYOMOZÓ Látom, hogy bal lábbal kelt fel.
RENDŐRNYOMOZÓ Betudom a sokknak,
a jegyzőkönyvet holnap felvesszük majd az őrsön.
MUNKÁBA INDULÓ Én magukhoz be nem teszem a lábam...
Egy Kocogó átszalad a háttérben
RENDŐRNYOMOZÓ A holttest bűnjel, tárgyi bizonyíték, érti?
Le kell foglalnom.
MUNKÁBA INDULÓ De hisz egy ember fekszik itt...
RENDŐRNYOMOZÓ Csak volt. Ez itt egy hulla.
MUNKÁBA INDULÓ Ha már nincs is, volt neki anyja,
akárhogy is, de csak szerette,
az életének értelmét kereste,
a Földön neki is volt küldetése,
És most, kérdem, hová lett a szépsége?
RENDŐRNYOMOZÓ Ahogy elnézem,
sohasem lehetett szép...
MUNKÁBA INDULÓ Szép volt benne a lélek!
RENDŐRNYOMOZÓ Figyeljen, őszintén beszélek,
én nem vagyok a szavak embere.
MUNKÁBA INDULÓ Azt mondja, hogy mi lesz majd ővele!
RENDŐRNYOMOZÓ Nem ő! A megnevezés itten áldozat.
Fogja már fel! A szavakban nem maga válogat.
MUNKÁBA INDULÓ A testtel mi lesz, aki nevetett?
Ki álmodott, és aki szeretett?
És várta, hogy az élet is szeresse?
Családra vágyott, na és gyerekekre?
Kisleány volt, és nem hagyták játszani,
nem volt hajás babája egy sem neki,
csak akit csuhéból magának kötött,
rongyokba burkolta, álmokat szövött...
Ó, egy ember mily esendő,
csak csont, csak bőr, egy összegyűrt zsebkeendő...
RENDŐRNYOMOZÓ Filozófiailag szemügyre véve,
az ember a természet tévedése,
ha Istent kihagyjuk a számításból,

és eltekintünk a teremtés tanától,
az ember értelmezhetetlen létező.
Vagyis hogy épp ő az értelmező:
és ez a legnagyobb veszély forrása,
a nyelv csupán az egyetlen korlátja.
A nyelv: folyó, akár volt a Nílus,
de fertőzőbb, mint akármék vírus,
és partjára gyűltek össze a népek,
csak itták, itták, s lám, megrészgültek...
MUNKÁBA INDULÓ Meglep, hogy milyen olvasott...

Egy Kocogó átszalad a háttérben

RENDŐRNYOMOZÓ Mert azt hiszi,
hogyminden rendőr bunkó!
MUNKÁBA INDULÓ Csak a nagy számok törvénye alapján
vonok következtetést le néhanapján.
RENDŐRNYOMOZÓ A góg, amit a szavaiából hallok,
ellene mond annak, amit vallott.
MUNKÁBA INDULÓ Vallottam valamit?
RENDŐRNYOMOZÓ Maga megveti ezt a hullát itten,
csak önmagát sajnálja... Jól hittem!
MUNKÁBA INDULÓ Csak elképzelted, miféle élete
lehet annak, kinek a végzete,
RENDŐRNYOMOZÓ hogy rosszul öltözött halott legyen egy stégen,
magányosan üldögélt itt régen...
RENDŐRNYOMOZÓ Látta korábban is?
MUNKÁBA INDULÓ Úgy értem, sokáig...
RENDŐRNYOMOZÓ Halottnak lenni rosszabb elhagyatva,
mint kórházban vagy főként a családba...

Egy Kocogó átszalad a háttérben

RENDŐRNYOMOZÓ Mindenre van szabályzat,
előbb körülrajzoljuk a testi vázat.
Majd átkutatjuk a ruházatát,
kifésüljük szép sűrű hajzatát,
végül a földre a testet kell fektetni,
(Na, segítsen már! Ennyit megtehet?)
és ha lehet, le is kell vetkőztetni.
MUNKÁBA INDULÓ (megrettenve) Meztelenre?
RENDŐRNYOMOZÓ Ez a helyszínelés rendje.
Ruhátlanul születünk az életbe.
A testfelület, mint a könyv, olyan,
a lapjaira a sors, ami írva van,
és az idegenkezűség nyomait
a külsérelmi jeleket olvassuk,
mi okozhatott erőszakos halált...

Egy Kocogó átszalad a háttérben

A boncolás után majd lesz belőle akta,
és ha nem jelentkezik érte senki fattya,
majd mehet át a fehérjetelepre,
és hasznosítják, amit még lehetne.
Húsliszt készül belőle vagy trágya,
és az pedig nem tartozik magára. –
Átkerülhetne még a patológiára,
ha anatómiai formabontó,
preparátumnak még pont jó,
elteszik, hogy mutogassák,
a devianciáját használhassák,
és medikusok fogják nézegetni,
ezt történhet vele, és más semmi.
MUNKÁBA INDULÓ És a gyilkost fogják majd keresni?
RENDŐRNYOMOZÓ Attól függ, hogy mit dönt a kapitány,
a maffiával viszonyunk profán,
de ők támogatják a rendőrséget,
ellenük nem tehetünk dőreséget.
MUNKÁBA INDULÓ A közbiztonság ezek szerint semmi?
RENDŐRNYOMOZÓ Ezt megítélni mások fogják, nem mi.
MUNKÁBA INDULÓ És a személyes szabadságom?
RENDŐRNYOMOZÓ Ha akadékoskodik, majd kupán vágom.
MUNKÁBA INDULÓ Miért fizetek akkor én adót?
RENDŐRNYOMOZÓ Ne várja tőlem el, hogy válaszoljak.
Nem reggeliztem. S kéne egy kenyér.

Tegnap elmentünk a fiúkkal szórakozni,
az élet olyan rövid. A haláltól óvakodni
nem lehet. Hiába a golyóálló mellény.
Egyszer megszűnik az állásom,
és a Halál majd kéri számadásom.

MUNKÁBA INDULÓ Igaza van. Én tudom. Egy cégnek könyvelek.
RENDŐRNYOMOZÓ Neki már jó. Semmi izgalom.
MUNKÁBA INDULÓ Megjegyzését nem oszthatom.
RENDŐRNYOMOZÓ Ne értsen félre: én csak viccelek.
MUNKÁBA INDULÓ Derús szemlélet ehhez a munkához.
RENDŐRNYOMOZÓ Kell nagyon. De mit jelent, ha szánom
ezt a nőt? Velem már nem cserélhet.
MUNKÁBA INDULÓ Na ja. Irreverzibilis folyamat az élet.

Egy Kocogó egyre közelebb szalad át a háttérben

RENDŐRNYOMOZÓ Idegesít ez a kocogó. Valami zavar benne,
csak nem értem, mit kereset erre.
MUNKÁBA INDULÓ Nem ismerem. Lehet, hogy itt fut reggel,
de ilyenkor rég az irodában van az ember.
RENDŐRNYOMOZÓ A zsebeket is érdemes kutatni,
az akadémián el szokták mondani,
hogy iratokat és más jeleket
keressenek a helyszínelő életvédelmisk.
MUNKÁBA INDULÓ No csak. Egy diktafon.
RENDŐRNYOMOZÓ Visszacsévélem, és megnyomom....

Egy Kocogó még közelebb szalad át az előtérben. A hangra megáll. Hallgatózik.

A diktafonról halljuk vissza a nő hangját

IDEGES NŐ Jó estét! Jó estét...
Vagyis inkább már jó reggelt kellene mondanom.
Sosem tudom, mert rosszul alszom.
Az év nagy részében sötétben indulok el,
és sötét van, amikor hazaérek.
Az a legrosszabb az alkalmazotti létben,
hogy az ember kiszolgáltatott egész évben.
Nincs ünnep, nincs magánélet, rohan
a gyerekért, már akinek van...
Nézem, az egy második rabszolgaság.
Jól van ez így. Tartom a szám. Kelek korán.
Mondom mindig, amit várnak... Te meg,
komám?
„Ha nem akarsz, nem kell beszélgetni...” –
Mondtam a pasimnak is, akit tegnap szedtem fel,
vagy ő szedett fel engem, és kihozott ide,
már nem emlékszem a részletekre...
Mondom neki, hogy nem kell utána beszélgetni,
nézzünk inkább tévét. Én jól kitöltöm az időm,
hetente háromszor megyek fitnessbe,
kétszer szoliba, másnapként fodrász, festés,
manikűr, körömépítés, plusz tíz-tizenkét óra
munka,
heti hat napra... Már nem is férne bele több,
se gyerek, se pasi, aki otthon ül, és várja
a meleg vacsit, ordít a hideg sörért...
Böfög, horkol, és szellent egy görényt... brrr...

A diktafon hangja elhalkul, majd teljesen sötét lesz.

A szereplők a színen maradnak. Kevés fény esik rájuk. A Halott Nő felkel

VIII. INTERLÚDIUM

A Halott Nő énekel

A HULLA DALA

A tévét néztem. Nyolc óra húsz.
És beállott az exitus.
A fotelben még ültem ott
úgy röpké másfél hónapot.

„A szaga – mondták –, fúj, de durva!”
„Mit csinál a szomszéd kurva?”
De senki sem kopogtatott.
A fereg nyugton rághatott.

A hírt megírta majd a bulvár,
fintorogtak minden pultnál:
„A tévét nézte a lotyója,
de nem volt neki szemgolyója!” –

Miért is jó halottnak lenni,
ha nem történik többé semmi?
Csak a hús zsendül meg még kicsit,
s lecsúszik mind a két cicid.

A belek töltik meg a szobád
hamarabb, mint leszakad a pófád.
És a fotelben popsid alatt
nincs többé hús, piciny falat. –

S a tévé ment, mert volt adása:
az Élet lassú rothadása.
A vígjátékok egymást érték,
mert nevetés a legfőbb érték.

9. Epilógus

Akárkimaszkban kezdi, közben leveszi az álarcot

AKÁRKIMASZK Nyolc példázatot láthattak ma este,
s ha tanulság nem volt benne egy se,
ne essen kétségbe mostan bárki,
az életben nem lehetünk Akárki,
a szerepek forgandók mindvégig,
minden példázatban ott voltam én is,
türelmesen feküdtem, mint Halott Test,
és ahol kezdődött, ott ért véget:
a nő ügyetlen volt, és lelőtte
a férfit, aztán őt lőtték le végre
tévedésből, vagy csak gonoszka
tréfa rakott éles töltényt a dobozba
a színházi vaktöltény helyett...
Ennyi csak, nem oly végzetes.
A tanulság mi lehet ebből most?
Hogy nincs tanulság, bármilyen okos
az ember, egyszer vége lesz neki,
a halál eljön, és kikérdezi:
„Mit gondolnak Önök a pénzvilágról?”
„A demokrácia beszél ma az igazságról?”
„Mi okozta a gazdasági válságot?”
„Mondja, a mai nap mit vásárolt?”
„A kedvenc sorozata Önnek melyik?”

„És kulturális fogyasztásra telik?”
„A szexuális szokásairól főnökének referál?”
„A moziban Ön miféle filmeket preferál?”
„A valóság, mit gondol, létezik talán?” –
Akárhogy nézzük, ez csupa talány:
a közvélemény-kutatás dönti el,
hogy a Halál kit is vigyen ma el.
A médiából kihull az a szegény,
elfelejtik, s többé már nincs remény.
Ne feledjék, Önök fogyasztók csupán,
a testüket adják bérbe olcsón és bután,
és a látszatok világában élnek,
a színes magazinok és a tévék
a reklámokat adják busás bérért,
mert a Tőke mondja meg, mi a Való;
az ember díszlet, a Sors egy csaló.
A halál már a születéssel kezdődik,
a Sors nélküli élet sose végződik,
úgy történik meg minden benne,
hogy nincs kezdete, és nincsen vége.

De mivel a színház látványossága
a szórakoztatóipar egyik leánya,
hol a pénztárcsengő hangja a legfőbb jó,
kezdődjék hát a haláltánc-show!

A játék végén a haláltánc következik

10. HALÁLTÁNC-DALOK

Halvány derengés. A szereplők változtatva. Mindig az van reflektorfényben, aki beszél vagy dalol. Közben tánc vagy balett. Haláltánc. Sötét, majd csend. Tapsrend

1.
Minden szerepnek most lesz vége hát,
kijártuk már az élet-iskolát,
és nem tanultunk benne bölcsességet,
ezért semmizett ki minket az élet.

2.
Búcsút intek már, ne féljete!
Ha király voltam, és nem értetek;
a Hatalomtól voltam én csak részeg:
megbocsássatok, hisz ti még éltek.

3.
Ha kalmár voltam, s dúskáltam a jóba,
a szegénynek nem adtam, csak szóba,
bár raktárimban roskadozott minden,
a Halál vitte el a kincsem ingyen.

4.
Ha pápa voltam, s bár a szenvedőkkel
együtt éreztem papíron, de göggel
aranyból készíttettem Bibliám:
üres szavakból állt enciklikám.

5.
Ha gondoltam volna az Öröklétre,
befektettem volna néhány szegénybe,
hisz milliárdos tőzsdecápa voltam,
most leesett az indexem így holtan.

6.
Ha nagy sztár voltam, és csak kábítóztam,
és két szerep között sose voltam józan,
mert Élet helyett a kéjeket kerestem,
a Halálért adtam cserébe testem.

7.
Bocsássatok meg nekem is, elvtársak,
első titkára voltam én a Pártnak,
milliók életét adtam az Eszmének,
ma már csupán a svájci kontóm éltet.

8.
Az elnöke voltam az Államoknak,
és hirdettem a szabadságnak s jognak
az érvényességét globálisan,
bár halott voltam rég morálisan.

9.
A szoliba rohantam délelőtt be:
torna, masszázs, manikűr, s a gőzbe
siettem megőrizni outfittem...
A szépségem mégis a sírba vittem.

10.
A példánkon gondolkodjatok el tán.
A kanóc lobban még egyet a gyertyán,
de mindjárt kihuny annak fénye is:
a ruhatárnál várnak téged is.

11.
A fogyasztói társadalom ára:
a testek pusztá árúvá válása.
Mióta az ipar gyengélkedik,
a Tőke is a testbe költözik.

12.
És tudd: az életnek nincs tanulsága,
az eldobható test csak csomagolása.
A hideg kólába se muszáj a műjég:
rajtad se segít már a márkahűség.

13.
A vásárlás a Pénzről szól csupán,
hogy minden összemérhető, úgy ám!
Akárki vagy te is, a Pénznek hála,
senkit sem érdekel a Test halála.

14.
Ne feledd el, hogy Halál mindenütt vár,
a Plázában is... Elfelejtettük már,
hogy mint a pincér, bűneinket írja,
és a toalett-tükörből ő néz vissza.

15.
Míg halk zene szól a szupermarketba,
s öt szinten turkálsz, már mindet megunva,
s a fogyasztás a tested széjjelragja,
emlékezz: Halál vár rád is a Kasszába.

16.
A mobiltelefont ne kapcsold még be,
igaz ugyan: a játéknak már vége,
de vidd magaddal tanulság gyanánt:
hogy néha csendben majszolj egy banánt.